

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan s večer izvenemil nedelje in pravnika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 3 K. Kder hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko celo leto 40 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne oira. — Za ostanila se plačuje od petosotnega peti-vrata po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflcovi ulici št. 5. — Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Gradništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Memento!

(Izvirni dopis)

Plevlje, Sandžak, Novi pazar, 12. septembra.

Na Balkanu se približujemo usodnim dogodkom. Pri normalnem razvoju stvari se sicer v bližnji bodočnosti ni bati komplikacij, a kakor je znano, je tukaj normalen razvoj nekaj povsem nepoznanega. Zato ne moremo nič znati, kaj prinese jutrišnji dan. Ozračje je napolnjeno z elektriciteto in vsak hip lahko začne grmeti in treskati, tako, da bo pretrgalo celo Evropo. Mladoturki žele sicer miru, katerega potrebujejo za urejenje notranjih razmer svoje države, ali dogodilo bi se prav lahko, da dogodki prehitijo Mladoturke in njih namere. Tudi letošnja revolucija sama je Mladoturke prehitela. Tako jih utegnejo prehiteti tudi dogodki v najbližnji bodočnosti.

Gre se radi Bosne in Hercegovine. Nezadovoljnost v zasedenih pokrajinah je dosegla svoj vrhunec s proglašanjem ustave v Turčiji. Narodi Turške so zrela za ustavo, a prebivalstvo Bosne in Hercegovine ne! Avstrijska uprava v Bosni in Hercegovini nahaja se danes v pasti, iz katere v resnici ne ve izhoda. Da je dovolila deželi pred 10 leti ustavo, da si je prizadevala ugoditi narodu, ter željam izraženim po narodnih zastopnikih, razpolagala bi danes gotovo v večini v deželi. A tako vidimo, kako trosi vlada v Bosni in Hercegovini desetkrat toliko za orožništvo, kakor za ljudsko šolstvo, kako tujei eksploatirajo bogastva gozdov, odnašajo iz dežele ves dobiček, med tem ko domačini dostikrat lakoto trpe, vidimo germanizacijo in protekcijo na vseh koncih in krajih. Med tem ko polagajo vstati — komiteji — v Macedoniji in Stari Srbiji svoje orožje, med tem ko ori od enega do drugega konca otomanske imperije živio narod, živela svoboda, živela enakost, živelo bratstvo, med tem ko zapuščajo tuji orožniški častniki Macedonijo, kjer jih ni več potreba: zamore Avstrija vzdrževati v Bosni in Hercegovini mir in red le s pomočjo tisočev orožniških bodal in cele armade. In dočim so puščeni v Turčiji na svobodo tudi najhujši zločinci, zdihujejo v Bosni in Hercegovini najbolj in najinteligentnejši deželni sinovi v ječi, ker se slučajno ne ujemajo s sistemom, vladajočim danes v omenjenih pokrajinah.

Kot avstrijski patrijotje, kot Slovenci, ki žele v svojem narodnem

interesu močno in silno, toda slovensko Avstrijo, vprašamo: Kam jadramo? Ali more, ali sme iti tako dalje? Ali sme Avstrija nastaviti vso svojo bodočnost na Balkanu na eno samo karto: Na silo?

Ako se bodo razvijale stvari v sedanjih smeri, je gotovo, da pride v kratkem do konfederacije balkanskih držav, katere naloga bo v prvi vrsti, iztisniti Avstrijo z Balkana za vedno. In ako pride do vojne med Avstrijo in balkansko konfederacijo — kar je takorekoč neizogibno — bi šanse Avstrije nikakor ne bile tako ugodne, kakor se zdi na prvi hip. Prebivalstvo Bosne in Hercegovine — pravoslavno in mohamedansko — bi vstalo kakor en moč proti Avstriji, a Arnavti in drugi narodi Turčije komaj čakajo, da se jim da prilika, znesti se nad »švabom«, z eno besedo rečeno: Avstrija se ne bi imela boriti samo proti vojski konfederiranih držav, ampak proti vsem narodom balkanskega polotoka. A ne smemo pozabiti, da se teh črnovojnikov ne bode smelo primerjati z zapadnimi črnovojniki, ki skazujejo svojo hrabrost le nad polnimi čašami. Ne smemo pozabiti, da so ti ljudje, ki so s puško v roki takorekoč zrasi, ki so v večni borbi z elementi narave, utrjeni za vse, mogoče strapace. Treba se nam je spomniti samo na leto 1878., kjer je ena sama pešica vstavevala avstrijski vojski toliko posla, pa nam bode jasno, kaj se pravi vojevati se z balkanskimi narodi.

S tem sicer nikakor ne mislimo reči, da bi bila avstrijska vojska gotovo premagana, a prav tako ni gotovo, da bi izšla Avstrija iz take vojne kot zmagovalka. V slučaju, da bi bila avstrijska vojska premagana, izgubila bi Avstrija vse, dočim bi ji velesile gotovo ne dovolile, da se okoristi od nepotrebne zmage. Prišlo bi do kakega novega kongresa, na katerem bi imela Avstrija na svoji strani da ali ne Nemčijo, a proti sebi vse druge velesile. Avstrija bi bila tam, kjer je bila pred vojno, sovrastvo balkanskih narodov proti njej bi se povečalo, a doma bi imela na tisoče invalidov, pohabljenec, vdov in sirot. In za tako ceno naj bi Avstrija nadaljevala svojo dosedanje baltansko in osebno bosansko politiko?

Enajsta ura je že davno odbila, in skrajni čas je, da se krene z bosansko politiko v druge tire, da se reši, kar se sploh še da rešiti.

Ali ni sramota za Avstrijo, da ima v svoji upravi edino evropsko deželo, kjer vlada absolutistiški si-

stem? In ali ni še večja sramota za Avstrijo, da gleda prebivalstvo Bosne in Hercegovine danes v Turčijo kot svojo rešiteljico?

Dne 2. decembra t. l. bo praznoval vladar Fran Josip 60letnico svojega vladanja. Ali ne bi bila to najlepša prilika, da se pomilosti vse politične hudodelce? S tem bi bil napravljen zlat most za sporazumljenje s Srbi in mohamedani. Ako je bilo mogoče, da so v Turčiji spustili na svobodo na tisoče prostih hudodelcev, ne da bi bila s tem v nevarnosti javni red in varnost, se vendar tudi Avstrija ne bode bala par politikov in žurnalstov? Ako so dotičniki kaj zakrivil, je bilo zakonu zadoščeno z obsodbo, a zdaj naj sledi milost.

Casi, ko je bilo mogoče vladati nad narodi z brutalno silo, so minili za vedno. Tudi Avstrija si okupiranih pokrajin ne bo mogla trajno ohraniti s pomočjo orožniških bodal in s policijskimi sredstvi.

Poudarjamo še enkrat: Enajsta ura je že davno odbila in zato kliče avstrijskim državnikom kot memento:

Krenite, dokler je še čas, na druga pota in ne pozabite, da si zamore pridobiti Avstrija prebivalstvo Bosne in Hercegovine zase le v sporazumu z narodom, a nikdar proti narodu.

XXIII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj.

(Konec.)

Nato je poročal blagajnik notar Hudovernik tole:

Slavna velika skupščina!

Kakor izkazuje tiskani račun, imela je družba sv. Cirila in Metoda leta 1907. dohodkov 95.151 K 3 vin., potroškov pa 76.160 K 67 vin. in je znašal prebitek koncem leta 1907. 18.990 K 36 vin., kateri se je prenesel na novi račun za leto 1908. Ker je prebitek iz leta 1906. znašal 9306 kron 79 vin., znaša tedaj čisti prebitek iz leta 1907. 9683 K 58 vin.

Podružnice so v zadnjem letu začele krepkeje delovati; dohodki podružnic so znašali namreč l. 1907. 36.106 K 55 vin., dočim so znašali oni leta 1906. 22.458 K 37 vin., kar pomeni 13.648 K 18 vin. več nego leta 1906.

Od podružnic jih je delovalo 103, od katerih odpade na Kranjsko 49,

Štajersko 32, Koroško 7, Goriško 9, Trst in okolice 5, Istro 1, skupaj 103.

Glede delovanja posameznih podružnic naj pripomnim sledeče:

Na Kranjskem je bila najbolj delavna šentpeterska podružnica, ki je izkazala 1072 K dohodkov.

Na Štajerskem moška podružnica v Mariboru z dohodki v znesku 1127 K 90 vin.

Na Koroškem celovška z dohodki v znesku 102 K.

Na Goriškem ženska podružnica v Ajdovščini z dohodki znašajočimi 389 K 87 vin.

V Trstu tržiška moška, ki je izkazala znesek 11.125 K 35 vin., in ženska, ki je izkazala 4052 K 94 vin. dohodkov.

Prvenstvo med vsemi ima tedaj tržiška moška podružnica, ki naj bo sijajen zgled narodne požrtvovalnosti vsem drugim podružnicam!

Darila in prispevki občinskih zastopov, denarnih zavodov in slovenskih društev so znašali 4382 K 87 vin. To nam je dokaz, da vedo te korporacije ceniti in uvaževati delovanje naše družbe.

Slovenski časniki so nabrali za našo družbo 6563 K 70 vin., od katerih je »Slovenski Narod« sam nabral vsoto 5232 K 40 vin.

Narodnega kolka se je spečalo za 4966 K 23 vin., tedaj za dobrih 500 kron več, nego leta 1906. Za družbine razglednice smo prejeli 3279 K 3 vin., tedaj za prilično 1800 kron več nego leta 1906.

Največ dohodkov so nam donesle žgalice, namreč 6000 K.

Na novo vpeljani računski listki so se dobro obnesli. Četudi so prišli šele meseca novembra v promet, donesli so nam dohodkov 855 K 76 vin. Če bomo slovenski gostilničarji in kavarnarji segli po njih, pričakovati nam je iz razprodaje teh listkov trajen dohodek, za letošnje leto pa do 5000 kron.

Družbeni nabiralniki so nam dali 1318 K 56 vin. dohodkov, četudi se je jelo slovensko občinstvo za nje šele meseca oktobra naprej intenzivneje zanimati.

Razni plemeniti rodoljubi tudi na smrtni postelji niso pozabili naše šolske družbe. Iz volil smo dobili 3275 K 93 vin.

Potroški za šole so znašali 49.850 K.

Iz položenega računa bodele posneli, da znaša čista imovina koncem leta 1907: 192.842 K 2 vin. in da se je tedaj z ozirom na leto 1906. pomnožila za: 23.154 K 38 vin. Dejstvo je tedaj, da je družba v preteklem le-

tu tudi v gmotnem oziru napredovala!

Če pregledate, častiti skupščinarji, proračun za bodoče leto, posneli bodele, da bodo znašale potrebščine približno do 137.060 K, dočim imamo pokritja le 100.580 K in da znaša tedaj primanjkljaj 36.480 K.

Družba je namreč svesta si svoje naloge nastavlja za ustanovitev novih šol in za podporo šolam znesek 50.000 K. Velike so tedaj žrtve, katere pričakujemo od vas, pa mi zidamo na slovensko rodoljubje in na zanimanje za našo družbo, ki raste hvala Bogu, od dne do dne. In to slovensko rodoljubje, upajmo, nas ne bode zapustilo v našem rodoljubnem delovanju.

Naporno delo čaka našo družbo v bodoče, kajti naš politični nasprotnik preži od vseh strani na nas ter nam hoče ugrabit našo dečo in jo pridobiti zase, dobro vedo, da se uresničuje vse njegove nakane, ako nam odtuji našo mladino!

Boriti se nam je na eni strani proti nemškemu Schulvereinu, na drugi strani pa proti laški Legi nazionalne!

Ako se pa hočemo zavedati nevarnosti, katere preta naši narodnost, moramo motriti predvsem delovanje naših nasprotnikov!

Nemški Schulverein je ustanovil v prvih petih mesecih letošnjega leta 100 novih podružnic, od katerih odpade na Štajersko 5, na Koroško 7 in na Kranjsko 5.

Na Štajerskem je otvoril nemški šolski vrtec v Ljutomeru, južno od Maribora ležeča občina Teženj sezidala bo z njegovo pomočjo novo šolo, za katero je daroval Schulverein 10.000 kron. Novi nemški šoli v Slovenski Bistrici je daroval za učila in upravo 3000 kron, dovolil je izdatne podpore za stavbo nemške šole v Šent Lenartu in na Sladki gori (Süssenberg) pri Čmureku. Samo meseca decembra l. l. in meseca januarja t. l. je izdal za vzdrževanje šol v Sevnici, Rogatcu, Šoštanju in Velenju 19.500 kron. Končno je nemški Schulverein lanske leto ustanovil tudi svojo dvorazrednico v Hrašniku, za katero se je, kakor poroča »Der getreue Eckart«, prijavilo 55% slovensko šolo obiskujočih otrok.

Za stavbo nove nemške šole v Šent Lenartu v Slovenskih goricah je založilo omenjeno društvo polovico stavbnih stroškov, to je 30.000 K.

Na Kranjskem bode začetkom tega šolskega leta otvoril nemško šolo v Trzinu. V to svrhu je najel pet

LISTEK.

Nov umetniški portret Primoža Trubarja.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev v Ljubljani je za priliko letošnjega slavnja štiristoletnice Trubarjevega rojstva dalo napraviti poseben, umetniški, barveni portret Primoža Trubarja v velikosti 45 x 30 cm in ga razprodaja za neprimerno nizko ceno po 3 K komad. — Po en izvod je razstavljen v izložbi »Narodne knjigarne« in v oknu Česarove trafike.

Slika, ki je umetniški posnetek Iv. Groharjeve oljnathe slike, lasti arhivarja g. A. Aškerca, je sad moderne reprodukcije tehnike in zasluži temveč pozornosti, ker je prvi resnično umetniški posnetek oljnathe slike, izvršen mehaničnim, natančneje rečeno fotomehničnim potom.

Lansko jesen je bila v ljubljanskem deželnem muzeju Rudolfinum razstava posnetkov, mehaničnim potom napravljenih po oljnatih, akvarelnih, pastelnih slikah, po risbah s peresom, s kreda, s svinčnikom, po rezih in izjedkah itd. itd. in videli smo, da je tudi že domača, avstrijska reprodukcijka tehnika (umetniška

spretnost napravljati dovršene posnetke) razvita tako visoko, da bodo njeni produkti v kratkem mogli in morali izpodrinuti vso ono z našega sedanjega stališča čisto ničvredno robo, ki se kot posnetek znanolupih slik šopiri po domačih prodajalnah.

Zdaj je iznajdljivi duh iznašel način, po katerem more za neverjetno majhno ceno po katerikoli sliki izgotoviti barvasti ali nebarvasti posnetek tako natančno, da celo iz male daljave niti ne moreš razločiti, je-li imaš pred seboj originalno sliko ali res samo posnetek. Ni samo, da teko na posnetku vse linije brez najmanjšega pogreška natančno tako kakor na originalu, tudi najneznatnejša barvena lisa, najfinejša nijanca je na posnetku na pristojnem svojem mestu nameščena s toliko točnostjo, da je čisto izključeno, da bi na posnetku bilo opazati tistih netočnosti v kritju barv, ko sega ta ali ona barva preko svojega pristojnega mesta in kazi izraz vse slike. Natančnost te reprodukcije tehnike gre celo tako daleč, da spoznaš na posnetku, ki je vendar s strojem natisnjen na papir, vsak potegljaj čopiča na originalu, vsako brazdico, ki so jo čopičevi brki zaorali v barvo, križišča nitij v platnu, hrapavost papirja, na katerega je naslikan izviren itd. itd.

Naš Trubarjev portret je reproduciran potom barvne avtotipije.

Barvna avtotipija je reprodukcijski proces, ki ga je pred nekako 30 leti izumil Meiselbach v Monakovem, ki pa so ga odlej izpopolnjevali tako, da se sme reči, da je večja popolnost jedva mogoča.

Bistvo tega procesa je naslednje:

Slika, ki jo hočemo reproducirati, se fotografira. Med fotografsko ploščo in predmet, ki ga fotografiramo, položimo kot medvožek takozvani Raster ali zrnčasto ploščo (Kornplatte), ki je z vidnimi črtami premežena tako, da je vsa plošča razdeljena v same majhne kvadrate. Vsled tega je negativ razdeljen v same majhne kvadrate, ki so po intenziteti svojega krajevnega barvnega tona temnejši ali svetlejši. Pred seboj imamo torej same temnejše in svetlejša pikice. Te prenesemo na tiskarsko kovinasto ploščo potom razjedanja z razjedljivo vodo. Kovinasta plošča se nam po tem procesu kaže razjedeno tako, da sestaja iz zgolj točk, ki so primerjane s ploščinim nivojem višje ali nižje: čim svetlejša je dotična točka, tem višja je in ko prevlečemo to ploščo z barvo, v kateri hočemo tiskati, bode na mestih, kjer so točke višje, tanjša plast barve, nego na onih, kjer so globlje, vsled česar bode tudi na odtisku na tistem mestu, kamor pritise manj barve, temeljna barva podlage, na katero tiskamo, krepkeje »skozi vda-

nila«, nego na tistih, ki pride nanje več barve, ki jih torej ta večja množica barve krije vse krepkeje, morda celo docela.

Umeje se, da moremo Raster porabiti tudi tako, da ga šele ob razjedanju že obsvetljene plošče položimo med fotografsko ploščo in ploščo, na katero kopiramo.

Istotako se umeje, da moremo negativ prenesti tudi na litografski kamen.

Kar smo povedali dosedaj, pa bi nam dalo posnetek v samo eni barvi; pravzaprav v dveh: kajti imamo barvo podloge (1), na katero kopiramo, barvo torej, ki »vdarja skozi« drugo (2), od nas potem tiska na podlogo nanešeno barvo.

Če pa hočemo večbarvni posnetek, je proces naslednji:

Kakor znano, more vsaka fotografska plošča sprejeti samo ene vrste barvo, to pa v raznih intenzitetah.

Vse barve mavrice (več jih ni) pa se zlagajo iz treh temeljnih barv: iz rumene, modre in rdeče. Belo in črno sploh nista samostojni barvi. Kakor pač zmešamo medseboj dvojce ali troje temeljnih barv v tem ali onem medsebojnem razmerju, dobimo ostale prehodne barve.

To dvojce dejstev nam pa je tudi že pokazalo pot, kako dobiti reprodukcijo v poljubnem številu barv:

kolikor temeljnih barv hočemo, toliko posebnih fotografskih plošč moramo napraviti: za vsako temeljno barvo svojo. Če kopiramo rdečo ploščo, se bode na posnetku poznala samo tista barvna mesta, ki jih tvori rdeča barva, če modro, samo tista, ki jih tvori modra itd. Torej bomo zopred na isto podlogo kopirali vse tri temeljnobarvne plošče in tako na podlogi združili vse tri temeljne barve.

Umetnost pa je v tem, da prenašalec na krajih, kjer so prehodne, torej iz temeljnih barv zložene barve, nanese primerno množico te in one kompletujoče se barve, da zadene pravi ton.

Ta mehanski način reproduciranja je najboljši porok, da je posnetek vester in do skrajne možnosti natančen.

Portreta samega ne bomo opisovali. Omenil bi le, da je Grohar Trubarjevo postavlo nekako bolj razvlekel, da ni tako čokata, kakor se nam kaže običajno. S tem pa je le pridobila na svoji jeklenosti. Markantne poteze Trubarjevega obraza so izvršene verno po portretu, ki ga imamo od Trubarja iz leta 1578., ko je bil v 71 letu. Slika se priporoča sama in ne potrebuje reklame.

velikih prostorov za dobo treh let ter bode že letos otvoril dva razreda! Nadalje je sklenil staviti nemške šole v Stalah in Lazeh na Kočevskem, svojo nemško šolo v Šiški, katero so sedaj prekrstili v Schönau in katera je dobila pravico javnosti, bo primerno razširil. V Ljubljani, v srcu slovenskega ozemlja, je ustanovil zavetišče za nemške dijake.

Od treh strani skušajo naši nasprotniki pridobiti si Kranjsko. Eno postojanko imajo že na Jesenicah, kjer že vzdržujejo svojo nemško šolo, v Trziču so si napravili drugo postojanko in opravičijo se klic, da je Gorenjska v nevarnosti! Da pa hočejo tudi v Lazeh, v novomeškem okraju napraviti nemško šolo, je dokaz, da hočejo tudi tu prodirati! In kaj naj rečem o Koroški? Lansko leto so otvorili nemški šolski vrtec v nemških Borovljah. Za ta vrtec so nabrali doslej 12.509 K in so k stavbi med drugimi prispevali nemški Schulverein 4000 kron, društvo Südmark pa 2000 kron. Ustanovil bode na novo in sezidal otročji vrtec v Železni Kaplji, dovolil pa je znatne denarne podpore za šole v Spodnjem Dravogradu in Voberku (Hannburg) pri Velikovecu, Kotmarji vesi, Ribnici in za celovško okolico. Doslej je nemški Schulverein za Koroško izdal 300.000 kron, na osem krajev na južnem Koroškem pa daroval do 1000 knjig. In vendar niso še Nemci zadovoljni s svojimi uspehi na Koroškem! Na zadnjem obnem zboru so poročali, da nekatere občine, katerim so dovolili stavbene podpore, niso hotele obesiti spominskih plošč, ki naj spominjajo, da jim je Schulverein prispeval k stavbi. Sedaj so se lotili Rožne doline. Da bodo opozorili svoje somišljenike na to krasno našo zemljo, izdali bodo narodni kolek, ki bo donal slike iz teh krajev.

V Gorici so nakupili stavišče za nemško šolo, za katero so izdali 30.000 kron, v Šklednju pri Trstu pa že vzdržujejo svojo nemško šolo.

To naj bode le splošna slika o delovanju nemškega Schulvereina v naših pokrajinah. Nemški most, ki naj se gradi do Adrije, ni po tem delovanju nobena utopijska več in naša stvar bode, preprečiti, da ta nemški most ne bode po naši lepi slovenski zemlji nikdar zgrajen!

Da more nemški Schulverein tako delovati, zahvaliti se mu je v prvi meri zavednim svojim rojakom. Vsi Nemci, brez razlike stanu in političnega mišljenja so edini, kadar je treba nastopiti in propagovati nemštvo, ker se v tem hipu čutijo samo Nemci. (Klic: Pa pri nas?)

Zato je tudi nemški Schulverein preteklo leto dosegel višek svojih dohodkov, namreč 636.473 K 35 vin., in sicer za 134.655 K 10 vin. več nego leta 1906.; izdal pa je za šole 368.252 K 79 vin. Kako deluje, naj vam bo dokaz, da je izdal na stroških potovalnih učiteljev 11.064 K proti 6241 K leta 1906. in na takozvanem »Werbeauslagenkonto« kron 17.685, dočim so ti potroški znašali leta 1906. samo 791 K 20 vin., tedaj okroglih 11.000 K več, nego l. 1906.!

Še na nekaj se vas dovoljujem opozarjati, častiti skupščinarji! Na Nemškem eksistuje nemško božično drevesce: »Reichsdeutsches Weihnachtsbäumchen«, kateremu je naloga o Božiču obdarovati ubožno nemško deco na jezikovnih mejah v Avstriji in na Ogrskem. To društvo je nabralo lansko leto 5909 kron; od teh se je razdelilo na Kranjskem in Primorskem 334 mark, na Koroškem 300 mark in na južnem Štajerskem 600 mark. Da so bili teh daril naši slovenski otroci deležni, ki napolnjujejo schulvereinske šole, o tem ne dvomimo. Vidite, tako so celo Nemci iz rajha zanimajo za nas.

»Lega nazionale« je imela leta 1907. samo na Primorskem dohodek 159.715 K, potroškov pa 134.147 K, njena imovina pa znaša 746.562 K; samo narodnega kolka je prodala za 15.000 K.

V izglede, kako je treba narodnost čuvati, naj nam bode Čehi. Ustredna matica školska je izkazala na svojem letošnjem obnem zboru dohodkov 784.238 K 50 vin., z volili in ustanovami vred pa čez en milijon kron. Njen proračun za prihodnje leto izkazuje en milijon kron potrebščin, od katerih pa je s članarino pokrit le znesek 142.823 K. Češka šolska družba plačuje samo na obrestih od posojil, katera je prejšnja leta najela za šolske namene, na leto 32.000 K. V ožigled temu, da ustanavlja nemški Schulverein na naši zemlji nove šole ter podpira pomembne učevalnice in nemško misleče učitelje, čeba bode od naše strani odločnega odpora zoper raznarodanje naše dece. Naša družba bo morala tedaj ustanavljati nove otročje vrtce in nove šole v vseh takih krajih, ki so v narodni nevarnosti, v drugo pa podpirati take šole, ki se še krepko branijo proti tujemu navalu. V ta namen v proračun postavljamo znesek 50.000 kron utegne komaj zadostovati. V drugo pa je nujno potreba, da nastavi

vi družba za posamezne slovenske dežele potovalne učitelje. Dober potovalni učitelj je neprimernega pomena za naše stremljenje. Potovalnemu učitelju bode naloga, nadzorovati obstoječe podružnice, zbujati zaspale in ustanavljati nove v krajih, kjer potreba nanese, zaeno pa z dobro premišljenimi govori bodriti in navduševati ljudstvo, katerega se je že lotila narodna letargija, katero se le še malo zaveda svoje narodnosti in katero se že potaplja v nemškem morju. Njegova naloga pa bode tudi vestno zasledovati gibanje in delovanje naših nasprotnikov ter poročati družbenemu vodstvu, kje da bi bilo potrebno ustanoviti nov zavod ali že obstoječo šolo gmotno podpreti.

Za vse to pa treba mimo energičnega in doslednega narodnega delovanja v prvi meri denarja, denarja in zopet denarja. In treba bode novih in izdatnih narodnih žrtev. Pa vse to se bode saj deloma doseglo, ako se vsi Slovenci zavedamo svoje dolžnosti napram edinemu slovenskemu obrambnemu društvu, napram družbi sv. Cirila in Metoda.

Vsak zaveden Slovenec bi moral biti član družbe sv. Cirila in Metoda. Splošno nemško telovadno društvo v Gradcu je sprejelo pri obnem zboru dne 5. svečana t. l. v svoja pravila dostavek, da mora vsak izvršujoči član biti član vsaj enemu nemškemu obrambnemu društvu. Slovenski Sokoli, posnemajte jih in skrbite za to, da bo vsak Sokol član naše družbe! Slovenci, spominjajte se pri vsaki priliki naše družbe! Segajte pridno po blagu, ki se razprodaja v korist naše družbe? kolektujte vse svoje dopise z narodnim kolekom! Skrbite za to, da naš nabiralnik ne manjka v nobeni slovenski gostilni ali kavarni in polnite ga, kadar ste dobre volje! Zahtevajte v vsaki gostilni in kavarni naše računske listke! Kjer se vas shaja po več Slovencev, ki morete pogrešati po krono na mesec, žrtvujte jo za družbo kot narodni davek, kateri naj bi se odslej pobiral po vseh večjih krajih, kjer žive Slovenci. Slovenci, podpirajte »Slovenski branik«, ki brani in čuva našo zemljo! Kakor so poročali svoj čas nemški listi, prevzeli so graški nemški burši v svojo oskrbo St. Ilj na Štajerskem in okolico.

Slovenski akademiki, ki čutite živo ljubezen za svoj narod, pojdite in storite ravno tako ter prevzemite v svojo oskrbo to ali ono postojanko našo, kateri preti narodni pogin!

Ko se je jel širiti stari poganski Rim, molil je avgur spričo zbranega rimskega naroda: »ut dii res Romanas augerent!« Ko pa je bil Rim na vrhuncu svoje moči in slave, ko je bil takorekoč gospodar vsemu svetu, molil je avgur na veliko presenečenje naroda: »ut dii res Romanas incolumes servarent!« In tudi vse naše stremljenje gre na to, ut dii res Slovenicas incolumes servarent, da se naj nam naša zemlja ohrani v našem sedanjem obsegu! Kar je našega in kar nam je ostalo v teku stoletij, to hočemo varovati kot buncico v očesu, ljubiti z vso dušo in negovati, kakor neguje ljubeča mati svojega prvorojenca. Naš milododni jezik, v katerem je z nami govorila naša mati, ko nas je stiskala na svoje ljubeče grudi, nam bode najdražji zaklad, katerega hočemo zapustiti neoskrnjene še poznim rodovom!

Na krov tedaj vsi, ki ste edini v ljubezni do svojega materinega jezika in ki se zavedate, da je naša sveta dolžnost čuvati in ohraniti lepo našo domovino! (Viharno dolgo trajno odobravanje).

Bilanca in proračun sta bila soglasno in brez ugovora odobrena.

Izmed nadzornikov ni bil navzoč nihče. Nadzornik dr. Ravnihar je poslal pismo, v katerem podarja vzoren red v blagajni in knjigovodstvu ter predlaga absolutorij blagajniku in zahvalo pisarni za vzorno vodstvo. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Volitve.

Prvomestnik Seneković je naznanil, da izstopijo letos po pravilih iz odbora sledeči štirje gg.: prošt Gregor Einspieler, notar Luka Svetec, nadučitelj Črnagoj, odvetnik dr. Novak. Zadnji je izjavil, da zaradi bolezni ne more več sprejeti izvolitve. V nadzorništvo so bili doslej gg. odvetnik dr. Majaron, šentpeterski župnik Pavlič, komercialni svetnik Povše in dr. Ravnihar. Od teh se je Pavlič odpovedal funkciji takoj po izvolitvi (iz znanih vzrokov!), komercialni svetnik Povše pa je izjavil, da ne sprejme zopetne izvolitve. (Veliko začudenje). V razsodištvu so bili doslej gg.: kanonik Kalan, cesarski svetnik Šavnik, odvetnik dr. Triller, sodni svetnik Vedernjak in odvetnik dr. Tekavčič. Od teh je izjavil kanonik Kalan, da ne sprejme zopetne izvolitve!

Doslej se je volil prvomestnik vsako leto na novo. Vodstvo je pa mnenja, da, ker po pravilih izstopi vsako leto tretjina odbornikov, je

prvomestnik izvoljen na tri leta. Odbor sestoji iz 12 članov, med te je všteti tudi prvomestnik.

Vodstvu družbe je župnik Ražun iz St. Jakoba na Koroškem stavil pismen predlog, naj dela na to, da se glede volitev doseže sporazum. Vodstvo prepušča to glavni skupščini, naj sama odloči, kdo pride v odbor.

Po prekinjenju za par minut je stavil dr. Žerjav predlog, naj se voli z vzklikom, kar se je sprejelo soglasno, nakar so bili izvoljeni v odbor gg.: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah, Luka Svetec, notar v Litiji, Franc Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani, dr. Ernest Dereani, zdravnik v Gorici; v razsodištvu gg. Ražun, župnik v St. Jakobu na Koroškem, cesarski svetnik Karel Šavnik v Kranju, odvetnik dr. Triller v Ljubljani, Jakob Kogej, notar v Ložu in dr. Tekavčič, odvetnik v Ljubljani; v nadzorstvo gg.: dr. Ilešič, profesor v Ljubljani, dr. Majaron, odvetnik v Ljubljani, Ivan Scheinigg, vladni svetnik v Celovcu, dr. Müller, odvetnik v Celovcu in dr. Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Prvomestnik je konstatiral, da so se volitve izvršile sporazumno z vsemi volilci.

Slučajnosti.

Učitelj Vrabl v Vranskega je želel, naj se prispevki iz kakega kraja smatrajo kot delo podružnic, naj bi se trgovcem pri prodaji družbenih razglednic dajal večji popust, naj se uvedejo tudi družbene žveplenke poleg vžigalic, kajti pripristo ljudstvo kupi rajši škatljico žveplenk, ki jih rabi trikrat dalje kot škatljico vžigalic. Družbeno poslovanje naj se začne s šolskim letom.

Prvomestnik je obljubil, da se bodo vsi nasveti vzeli v pretes.

Blagajni notar Hudovernik je naznanil, da je tekom skupščine došlo družbi 1750 K od plesa trške mladine (viharno odobravanje), 1600 K je aviziranih od jadranske banke (burno ploskanje), 600 K kot čisti dobiček jubilejne slavnosti trboveljskih narod. društev, je izročila »slovenska mati« ga. Dimnikova (navdušeni živio-klici) ter še več manjših zneskov od raznih rodoljubov žnanj slovenske domovine, tako da znašajo skupni prejemki tekom skupščine čez 4000 kron. (Ploskanje in odobravanje).

Prvomestnik Seneković se je spominjal veselice »Izza kongresa«, ki še ni bila omenjena in ki sta jo priredili šenklaško - franciškan-ska in šentjakobsko - trnovska ženski podružnici v Ljubljani. Nesla je družbi nad 4000 K.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je imel prvomestnik Seneković ič zaključne besede. Zahvalil se je ptujski čitalnici za prepustitev prostora za zborovanje, pripravljalnemu odboru za sestavo sporeda in preskrbitev prostorov. Najsrčnejšo zahvalo je izrekel vsem skupščinarjem za udeležbo. Podane lepe nasvete bo odbor uvaževal. Naj napreduje požrtvovalnost v našem narodu, potem bo družba lažje vršila svojo vzvišeno nalogo. Posebno naše narodne dame naj nete požrtvovalnost in navdušenost za družbo med narodom! Naj vsi skupščinarji, ko se bodo vrnili na svoje domove, z navdušenostjo delajo za vzpodbudo naroda in snujejo povsod podružnice. To bo najboljši odgovor na barabstva, ki so se nam dogodila v Ptuj!

Ko je izrekel nadučitelj Jakob Žebre zahvalo vodstvu, kar so skupščinarji sprejeli z viharnim odobravanjem, je zaključil prvomestnik skupščino ob 2¹/₄ popoldne.

Obed in ljudska veselica.

V spodnjih prostorih »Narodnega doma« je bil nato skupen obed, na vrtu se je pa razvila kmalu ljudska veselica. Prodajale so se tam jestvine in pijače, stregle so pa mnogobrojnim gostom ptujske Slovence. Ljubke gospodične so prodajale tudi razne drobiž, kakor cvetlice, razglednice itd. Godba iz Središča, je gled pridno in dobro svirala med veselico.

Deželni zbori.

Gradec, 15. septembra. Deželni zbor je takoj po otvoritvi začel razpravljati o dnevnem redu, in sicer najprej o raznih regulacijah rek. — Poslanec dr. Ploj, Jurtela in Kočevar so stavili predloge za regulacijo Drave. Poslanec Robič je zahteval podporo vsled suše prizadetemu prebivalstvu. Posl. dr. Hrašovec se je pritožil na deželni odbor, ker se je slovenskemu planinskemu društvu odrekla podpora. — Socialno-demokratska poslanka Resel in dr. Sehacherl sta predlagala glede spremembe deželnega reda, naj se predloži že sedanjemu zasedanju tako spremenjeni deželni red, da se deželnemu zboru zajame vsako leto vsaj desettedensko zasedanje, ki sme biti kvečjemu v dveh

obrokih, a glavno zasedanje mora biti v jeseni, da reši deželni zbor pravočasno vsakoletni proračun. Nadalje morajo biti v deželnem redu natančno določene dolžnosti in pravice deželnega odbora. — Končno sta predlagala ista poslanca, naj deželni odbor protestira pri vladi, oziroma pri železniškem ministrstvu proti nadaljnjemu zviševanju tarif pri Južni železnici. — Poslanec dr. Jankovič je interpeliral zaradi napačnega tolmačenja slovensčine v deželni blaznici v Feldhofu. — Jutri je zopet seja.

Celovec, 15. septembra. Tudi koroški deželni zbor se je bavil v prvi seji večinoma le z regulacijami rek in hudornikov in z izsuševanjem močvirja pri Blatogradu.

Praga, 15. septembra. V otvoritvenem govoru je namestnik podarjal, da more biti delovanje deželnega zbora blagoslovno le tedaj, ako ga preveha duha miru. Vlada stoji nepremično na stališču nepristranosti in pravičnosti ter ne bo opustila nobene prilike, da bi ne posredovala pomirjevalno v jezikovnem oziru. Poslanec dr. Kramář predloži deželnemu zboru predlog, naj se izvoli komisija 27 članov, ki naj izdela poklonstveno adresno povodom cesarjevega jubileja. V adresi se morajo sprejeti tudi politične, gospodarske in kulturne zahteve češkega naroda.

Ker so se nemške stranke v češkem deželnem zboru združile v skupno zvezo, nameravajo se tudi češki klubi združiti v enoten klub.

Demisija bana Raucha?

Zagreb, 15. septembra. Količinski časopisi naznanjajo, da je Rauch pri zadnji avdienci v Budimpešti moral podati demisijo in da bo kmalu imenovan general Grivičič za vojaškega komisarja na Hrvaškem. Da Rauch ni prodl s svojimi predlogi v Budimpešti, dokazuje to, da nekateri madžarski časopisi naznanjajo, da je madžarska vlada proti Ruchovi vladi sklenila sklicati hrvaški sabor.

Nova volitev srbskega patrijarha.

Karlovec, 15. septembra. Danes se je zbral zopet srbski cerkveni kongres, da voli novega patrijarha, ker cesar ni potrdil izvolitve škofa Zmejanovića. Volitve bodo trajale najbrže več dni. Radikalna srbska stranka je imela včeraj cel dan konference zaradi volitev. Odposlala se je deputacija k ogrskemu trgovinskemu ministru, da mu obrazloži pogoje, pod katerimi bi bila radikalna stranka voljna se izogniti odkritemu konfliktu z vlado. — Kongres je otvoril škof Nikolić. Škofa Zmejanovića in Letić se nista kongresa udeležila.

Odločitev o vojaških vprasanjih na Ogrskem.

Budimpešta, 15. septembra. Vsa politična javnost z napetostjo pričakuje sklepov v Vesprimu. Tam se bodo namreč povodom vojaških manevrov vršile konference med cesarjem, prestolonaslednikom in vojnim ministrom zaradi vojaških zadev.

Bolgarsko-turški konflikt.

Sofija, 15. septembra. Vest, da Bolgarski diplomatski zastopnik Gešov ni bil spoznan za enakovrednega z ostalimi diplomatskimi zastopniki povodom slavnostnega obeda pri ministru zunanjih del, je zbudila v bolgarski javnosti veliko razburjenje ter se splošno smatra za razžalitev kneževine. Vsi časopisi razpravljajo o dogodku.

Carigrad, 15. septembra. Mladoturški krogi si prizadevajo, da bi se konflikt z Bolgarijo poravnal ter se dalo bolgarskemu diplomatskemu agentu zadoščenje.

Dunaj, 15. septembra. Avstro-ogrski veleposlanik v Carigradu, grof Pallavicini, je posredoval pri turški vladi, naj se vabi po dotedanjem običaju k oficialnim priredbam bolgarski agent z drugimi diplomatskimi zastopniki vred.

Ruska vlada proti kade-tom.

Petrograd, 15. septembra. Vlada je pozvala profesorje moskovskega vsenčilišča, naj izstopijo iz stranke kadetov. Ker tega niso hoteli storiti, jih je vlada pozvala, naj zapuste državne službe. Obenem jim je vlada ustavila plače do 1. decembra.

Dogodki na Turškem.

Plevlje, 15. septembra. Iz privatnega pisma posnamemo, da je pri Mladoturkih nepriljubljeni turški poveljnik v Plevlju Sulejman Haki paša, ki ga je morala pred nedavnim časom še čuvati naša posadka v Plevlju pred napadi Mladoturkov, bil te dni pozvan v turški senat v Carigrad, kamor je te dni odpotoval preko Sarajeva. Naš poveljnik generalmajor pl. Rhémen in pa tur-

ški general in še drugi dostojanstveniki so ga spremili do sandžške meje. — Zaradi nepriljubljenosti tega paše je pred nedavnim časom tekla muslimanska kri v Plevlju — in se je bilo bati hudih nasledkov, a nastop naših vojakov je vdušil nevarnost v kaléh!

Carigrad, 15. septembra. V Kurdistanu se širi punt ter se vrše neprestano boji. Nomadi so poglani iz Kemaha turško vojaško posadko. Častniki in vojaki, ki so rodom Kurdi, se bratijo s puntarji ter nočejo priznati ustave.

Egipčani se bude.

Pariz, 15. septembra. V Zenevi so imeli včeraj delegatje v Evropi živečih Egipčanov shod ter so sklenili brzojavno protestirati pri angleškem ministrstvu zunanjih del proti okupaciji Egipta ter zahtevati, naj se Anglija takoj umakne iz Egipta. V drugi brzojavki je shod prosil kediva, naj da Egiptu ustavo.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 15. sept.

Predsedoval je župan Iv. Hribar, ki je naznanil, da je v Gradcu umrl velik dobrotnik Ljubljane upokojeni gimnazijski profesor g. dr. Kajetan Dittl. Pokojnik, ki je dosegel 77 let, je bil rodom Ljubljčan, in dasi je preživel skoraj celo svoje življenje izven domovine, vendar ni pozabil svojega rojstnega mesta, temu je zapustil ljubljanskemu mestu veliko vsoto 35.000 K. V znak sožalja za velikim dobrotnikom so se občinski svetniki vzdignili s sedežev. Župan je povedal, da je šel magistratni ravnatelj Vončina k pogrebu zastopat mestno občino.

Zahvala slovenskih časnikarjev.

Župan je prečital prisrčno zahvalo odbora zveze slovenskih časnikarskih društev za ljubeznivi sprejem in bratsko gostoljubnost v Ljubljani povodom VIII. časnikarskega kongresa.

Zahvala »Zveze slovenskih zdru-g«. Imenovana zveza je poslala zahvalo za naklonjeno ji subvencijo v znesku 300 K, da priredi strokovni tečaj za pletarstvo.

500letnica Černovice.

Dne 20. t. m. obhaja prestolnica Bukovine 500letnico, odkar ima mestne pravice. Sklenilo se je, da se ob tej priliki odpošlje občinskemu svetu v Černovice brzojavna čestitka.

Za slovenski šolski pouk.

»Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani« je poslalo občinskemu svetu prošnjo, v kateri je rečeno, da se je pri vpisovanju nebroj okoliških učencev in učenč od-klonilo od sprejema v slovenske mestne ljudske šole. Večina staršev je nato svoje otroke vpisala v nemške mestne šole, kjer so jih baje z veseljem sprejeli. Zato prosijo, naj se solarji slovenskih staršev ne odklanjajo na ljubljanskih slovenskih mestnih ljudskih šolah, z ozirom na dejstvo, da starši potem vpišejo svoje otroke v nemške mestne šole, kjer se deca odtuji svojemu slovenskemu jeziku in svoji narodnosti. — Župan je odgovarjal, da je dal poizvedovati na mestnih nemških šolah ter izvedel, da se je na teh šolah tudi letos kakor vsa leta postopalo strogo po obstoječih predpisih, kakor na slovenskih mestnih ljudskih šolah ter ni bil noben okoliščanski otrok sprejet. Omenjena prošnja potemtakem temelji na popolnoma napačnih premisah. S tem, da se ne sprejema v mestne ljudske šole otrok izven Ljubljane, se hoče okoliščanske občine prisiliti, da si ustanavljajo svoje šole (Odobranje). — Občinski svetnik Dimnik je pojasnil, da se je lani vsled sklepa občinskega sveta izjemoma sprejemalo na I. deški mestni ljudski šoli nekaj otrok iz Most, toda letos se to ni moglo več zgoditi, ker se je za prve razrede prijavilo nad 75 otrok iz mesta. Župan je opetovano naglašal, da ni bojazni, da bi se odklonjeni okoliški otroci sprejeli na nemških mestnih ljudskih šolah. Protest proti barabskim napadom v Ptuj.

Občinski svetnik dr. Oražen se je oglašil za nujni predlog, ki ga je utemeljeval nekako sledeče: Mi Slovenci nimamo svojih visokih in srednjih šol, niti zadosti ljudskih šol nam ne da mačehovska vlada. Menda ni v Avstriji drugega naroda, ki bi se mu kratile te najprimitivnejše državljanske pravice. Da ohranimo v obmejnih krajih vsaj nekaj svojih otrok svojemu narodu, ustanovila se je naša vse hvale vredna in marljivo delujoča šolska družba sv. Cirila in Metoda. Letos je šla ta naša obrambna šolska družba (v vseh svojih zavodih nima niti enega neslovenskega otroka!) zborovat v Ptuj, ki je mesto na slovenskih tleh z izključno

(Dalje v prilogi.)

slovensko okolico. Pri tej priliki se je pokazala nemška kultura v vsem svojem sijaju (viharni »fej«-klici). Ta kultura se je dokumentirala s paciami, kamni in gnili majci. Nemška fakinaža, niti pred poslanci, pred legitimnimi zastopniki slovenskega naroda ni imela respekta, temuž jih je z drugimi udeleženci vred tolovajsko napadla. Poslanci so brez uspeha intervenirali. Nobena oblast se ni brigala za nje. Policija ni branila napadenih, temuž je ščitila tolovajške napadalece. Govornik želi, naj bi se ogorčenje, ki je vsled tega prevzelo vse slovenske sloje, ne pozabilo, temuž bi se naj strnilo v mogočno politično - gospodarsko organizacijo. (Viharno pritrdjevanje). V vseh takozvanih nemških mestih na Slovenem, bi bili oholi tuji takoj tihi in pohlevni, ako bi Slovenci dosledno izvajali geslo »Svoji k svojim« po zgledu vrlih goriških Slovencev. Govornik je predlagal sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Slavni občinski svet skleni: Občinski svet stolnega mesta Ljubljane protestira ogorčeno proti sirovim napadom na mirne Slovence ob priliki skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj in pozivlja gospoda župana, da sporoči to ogorčenje ministru za notranje zadeve in da vloži protest proti temu, da c. kr. državne oblasti v Ptuj niso storile nikakega koraka v obrambo Slovencev.

Sprejem v domovinsko zvezo.

O tozadevnih prošnjah je poročal magistratni svetnik dr. Zarnik. — Za sprejem v domovinsko zvezo mestne občine ljubljanske se je vložilo 137 takih prošelj, ki so izpolnile vse zakonite pogoje ter jih ni mogoče odkloniti. Vsem tem prošnjam se je ugodilo. 26 prošelj se je odklonilo, ker prošnje niso zadostili določbam novega domovinskega zakona. Nekaterim prošljem se je zagotovil sprejem, ko si pridobijo avstrijsko državljanstvo. Zastopnik Fischer iz Ogrske se sprejme v občinsko zvezo proti taksi 200 K.

Oddaja vode Spodnji Šiški iz mestnega vodovoda.

Poročevalec občinski svetnik Plantan. — Kakor znano, se je svoječasno sklenila pogodba med mestno občino in vodovodno zadrugo v Šiški zaradi oddaje vode za Spodnjo Šiško iz mestnega vodovoda. To pogodbo je treba izpolniti. Poročevalec je prečital tozadevno poročilo upraviteljstva mestnega vodovoda. Upraviteljstvo je mnenja, da vodovodne cevi s sedanji črpalnicami ne zadostujejo za Šiško, temuž bi bilo treba naprave v zajemalnici v Klečah razširiti. K že znanim pogojem je poročal župan, da država in dežela obetata subvencijo Šiški le s pogojem, ako se napravi v Šiški dovolj javnih vodnjakov in hidrantov. Potem pa se je bati, da bodo ljudje rajši jemali vodo iz javnih vodnjakov, za kar jim ne bo treba plačevati vodarine. To bi se reklo šišensko občino brezplačno preskrbovati z vodo. — Odsek se strinja s temi županovimi nazori ter uvideva potrebo velike previdnosti pri sklepanju pogodbe. Zato je odsek predlagal k pogodbi še nadaljnj tri točke, da namreč občina Spodnje Šiške prevzame subsidiarno jamstvo za vodovodno zadrugo, da se bodo pristojbine točno plačevale mestni občini tudi za slučaj, da se vodovodna zadruga razide. Glede uveljavljanja vodovoda v hiše se mora skleniti notarski akt med vodovodno zadrugo v Spodnji Šiški in mestno občino. Vse stroške pogodbe mora prevzeti vodovodna zadruga. Vsi ti predlogi so bili sprejeti en bloc soglasno.

Pogodba s pošto in brzojavno upravo glede polaganja telefonskih kablov po mestnem svetu.

Poročevalec občinski svetnik Plantan. — Tudi načrt te pogodbe obsega več točk. Mestni magistrat nima nič proti temu, ako se kablji polagajo po takih krajih mesta, kjer ne motijo prometa in ne kazijo lepote. Vsako razkopavanje mestnega sveta se mora 24 ur poprej naznaniti magistratu. Pri tem je treba paziti, da se obstoječe podzemne naprave ne poškodujejo. Za vse poškodbe jamči pošta in brzojavna uprava. Ako bi mestna občina cesto preložila, mora tudi pošta in brzojavna uprava preložiti svoj kabel na svoje stroške. Mestna občina pa ni odgovorna za poškodbe pri prekopavanju in prelaganju cest. Ta pogodba se sklene na 5 let, ako se v zadnjem letu obstoječe pogodbe ne prekliche. Stroške pogodbe plača pošta in brzojavna uprava. Vse točke pogodbe so bile sprejete en bloc.

Poškodba po psih v mestni klavnici.

Raznašalec »Slovenskega Naroda«, Josip Štor, je prišel nekoč ponoči na dvorišče mestne klavnice, dasi mu je moralo biti znano, da sta pomoči na dvorišču izpuščena dva psa. Psa sta ga napadla in ranila. Poškodovanec je zahteval znatno odškodnino. Dasi mestna občina ne more priznavati zase nikake krivde,

vendar se iz humanitete poškodovanec ponudi enkratna odškodnina 120 kron. (Poročevalec občinski svetnik dr. Triller).

Znižanje službene dobe pri mestni policiji.

Poročevalec občinski svetnik dr. Triller. Z ozirom na cesarjev vladarski jubilej je župan predlagal, naj se službena doba pri mestni policiji zniža od 40 na 30 let z veljavo z 2. decembra 1908, in sicer tako, da bi bili te dobrote deležni vsi policaji, ki dosežejo z omenjenim dnem 30. leto definitivnega službovanja. Ker pa večina policajev služi po 10 let provizorno, je predlagal k temu personalni in pravni odsek, naj se določi le 3 leta za provizorno službovanje, tako da postane vsak policaj, ki je 2. decembra 1908 že služil 3 leta, definitivno, ne glede na to, ali je kakor definitivno mesto izpraznjeno ali ne. Predlog je bil sprejet.

Pogodba z najemnikom »Švicarije«.

Poročevalec občinski svetnik dr. Oražen. Svoječasno je sklenil občinski svet, da se naj z najemnikom »Švicarije« Iv. Kendo sklene notarska pogodba. V sled županovega dopisa se opusti določba, da bi se morala ta pogodba potrditi z notarskim pismom.

Solske zadeve.

Ravnateljstvo mestnega deklškega liceja se je dovolil naknadni kredit 360 K za izdajo solskega letnega poročila. (Poročevalec občinski svetnik Mally).

Društvu »Mladika«, ki združuje internat za deklški licej in dvorazredno deklško šolo, se je dovolila letna podpora 1000 K, počenši z letom 1909. (Poročevalec prejšanji).

Računi o porabi dotacij na mestnih ljudskih šolah so se odobrili v obliki, kakor jih je odobrilo mestno knjigovodstvo. (Poročevalec občinski svetnik Dimnik in Likozar).

Za okrajno učiteljsko knjižnico se je zvišala dotacija na letnih 300 kron, razen tega pa se je dovolilo za nakup »Brehms Tierleben« 100 K. (Poročevalec občinski svetnik Dimnik).

Poučevanje perotinarstva na mestni šoli na Barju.

Na prošnjo ondotnega nadučitelja Črnagoja je občinski svet svoječasno dovolil napravo kotošnjaka s pogojem, da nadučitelj poučuje po dve uri na teden o perotinarstvu. Ker je taka zahteva prehuda, se spremeni, da bo pouk brez obveznosti. (Poročevalec občinski svetnik Likozar).

Prošnjo društva »Oesterr. Flottenverein« za pristop in letni prispevek se ni ugodilo.

Ostale točke dnevnega reda se rešijo v jutrišnji seji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. septembra

— Slovenske potrpežljivosti naj bo konec! Divjaški napadi na Slovence v Ptuj morajo izzvati najodločnejši odpor povsodi, kjer prebivajo Slovenci. Odgovor na ta divjaštva ne sme izostati, in sicer tak, da bo našim nemčurjem, ki žive v naši sredini in se vsled naše zaspanosti, nezavednosti in popustljivosti rede in bele od naših žuljev, prešlo za vsikdar veselje, nastopati proti Slovincem. Kdo je najhujši sovrag nas Slovencev na naših domačih tleh? To so tisti nemški in nemčurški trgovci in obrtniki, ki jim dan z dnevom nosimo svoje trdo prislužene groše in ki so postali objestni in drzni na slovenskih tleh, ker so se preobdli belega našega kruha. Kateri Slovinci, katera Slovenka bo še v bodoče nosila svoj denar ljudem, ki samo preže na ugodno priliko, da bi Slovence zadavili v zahvalo za to, da jim slovenski odjemalci polnijo žepce? Slovenci, zdramite se! Sezite po čarobnem sredstvu, ki bo radikalno za vselej preprečilo takšno tolovajstvo, kakor so se doigrala preteklo nedeljo v Ptuj! To čarobno sredstvo je sledeče. Izvajanje gesla: »Svoji k svojim«. Podpirajte konsekvntno samo svoje ljudi in ne nosimo več denarja svojim narodnim nasprotnikom, ki nas v zahvalo za to potem pri belem dnevu na cesti pobijajo! Slovence, Slovenci, ne dajte odslej niti vinarja zaslužka Nemcu in nemčurju. To vam veleva vaša narodna čast, vaš narodni ponos! Brez parda in brezobzirno je nam treba sedaj nastopiti proti gadom, ki jih redimo na svojih prsih. Naše vodilno načelo bodi izstradati sodergo, dokler ne bo mehka kot vosek. Zato na delo! Rodoljubni in rodoljubkinje, organizujte povsodi v Ljubljani in izven Ljubljane, posebno pa na Štajerskem najostrejši odpor proti nemštvu in nemškutarstvu in sicer na tisti strani, kjer bo naše nemčurje najbolj bolelo in skelelo! Kje je Ahilova peta našega nemčurstva, je znano. Zato obrnimo vse naše sulice proti ti edini ranljivi peti, da ugonobimo zmaja, ki sedaj pustoši naše slovenske zemlje.

— Z loparjem po glavi! Družba sv. Cirila in M. je bila v Ptuj kravavo tepena, ali batine je pomnožil slavni »Slovenec«! Udaril je po družbi, ki je v Ptuj nekaj slogarskega olja prelila ter znova proglasil, da za »liberalne« škricke, ki vzdržujejo s svojim denarjem Cirila in Metoda po Slovenskem, ne mara in da bode družbo tudi v bodoče pobijal. Poštenjaku bi bil »liberalni« denar že vseč, samo v družbenem odboru bi morali sedeti zgolj klerikalni kimavci, ki bi družbeni denar trtili za nune in šolske sestre, za kar se tudi sedaj pod naprednim odborom še vedno preveč troši! Zabeležili smo vse to v pouk našim »slogarjem«, ki so še vedno najbolj srečni, če tiče v senici kakega širokega talarja! Vrzimo že vendar enkrat v kot to raztrgano srajco, ki ji pravimo »sloga«!

— Ob tla z nevtralnostjo! Zadnja ljubljanska sinoda, kateri je predsedoval škof Anton Bonaventura, je sklenila, da se morajo z ravno isto strastjo, kakor se pobijajo napredna društva, pobijati tudi takomenovana nevtralna društva. Prvi naskok bode veljal »Matici Slovenski«, katera se mora ali uničiti ali pa poklerikaliti. Kaj se bo zgodilo z »Glasbeno Matico«, si lahko mislimo! Prav nič ji ne bo hasnilo, da ni pela Trubarju na čast! Torej tudi na sinodi so raztrgali — slogo!

— Ze zopet! Naši ljubi bratci iz Trsta ne zamude niti najmanjše prilike, da bi svojega hrbta ne odrgnili za našo Ljubljano. Tudi kongres slovenskih časnikaarjev so izrabili v ta namen ter staknili, da vlada po Ljubljani povsod mrtvilo. S takimi in enakimi čenčarijami so napolnili »Edinost« ter se posadili visoko na konja, dasi nimajo pojma o žrtvah, ki jih dan za dnevom brez bahanja prenašajo ljubljanski rodoljubi! Vrag vedi, da vsak osliček, kadar hoče rigati proti Ljubljani, vselej dobi hlevček pri tržaški »Edinosti«.

— Kaj je z javnim protestom proti nemškemu divjaštvu v Ptuj? Včeraj in danes so neprestano dohajali ljudje v naše uredništvo proseč nas, da bi naj poklicane faktorje pozvali, da prirede čim najpreje javen ljudski shod, na katerem bi se razpravljalo o dogodkih v Ptuj in se posvetovalo o sredstvih, kako bi se dala slična tolovajstva, kakor so se doigrala v Ptuj, v bodoče uspešno preprečiti. Takisto smo dobili kup pismenih izjav, v katerih se zahteva, naj se skliče javen protestni shod. Z ozirom na te izražene želje smo se informirali na kompetentnem mestu ter izvedeli, da se priredi te dni — dan in ura še nista določena — v Ljubljani velik protestni shod proti tolovajstvu v Ptuj. Kdaj bo shod, bo pravočasno naznanjeno po časopisih, lepakih in letakih. Narodnjaki in narodnjakinje, agitirajte že sedaj, da bo udeležba na tem shodu ogromna, impozantna!

— Veselje v kazini. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je vlada v ponedeljek zvečer v tukajšnji kazini kanibalsko veselje, ko je došla vest o tolovajskih napadih spodnjestajerske nemčurske soderge na Slovence v Ptuj. Posamnikom so se kar žareli obrazi, ko so čitali poročila o tolovajstvih, ki so jih zagrešili v Ptuj nemški nacionalci na mirnih Slovincih, ter dajali glasno duška svojemuo zadoščanju, da so bili Slovenci napadeni in tepeni. Med najbolj glasnimi so bili seveda nemški trgovci in njihovi nadebudni sinovi. Čujemo, da se vesele nemških pobojev v Ptuj najbolj Tordin na Starem trgu, Kordin Pred škofijo in sin železninarja Nagya na Vodnikovem trgu. Seveda poskakuje od radosti ob vestih izPtujatudi znani Drogenik, ki se skriva pod tvrdkami R. Miklave v Stritarjevih ulicah, »Pri škofu« na Pogačarjevem trgu in »Pri Miklavžu« v Medenih ulicah. Slovensko občinstvo naj primerno poplača te ljudi za njihovo kanibalsko veselje in naj jih še nadalje — podpira!

— Ogorčenje radi tolovajskega napada v Ptuj je povsod velikansko. Od raznih strani se čuje tudi mnenje, da ravnamo po geslu: »Zob za zob«, da vrnemo Nemcem milo za drago. Za en kraj je že garantirano, da dobé nemškutarji pri prvem javnem nastopu po grbi. Ne bodete vsi tega odobraval, a našega potrpljenja mora biti enkrat konec in tudi je! Ne razburjajte, Nemci, dalje mirnega Slovence, kajti če ga razburite do skrajnosti, — bo — počilo! In takrat — gorje!!!

— Nele tolovaji, temuž tudi tatovi in roparji so bili zbrani v dični nemški družbi v Ptuj. Gospodu dr. Žerjavu je namreč druhal vzela klobuk z glave ter mu izrgala torbico iz rok. Ker so se roparji prepričali, da so v torbici le spisi, so jo pustili, toda s klobukom se je okoristila nemška kulturna butica. Ukradeni klobuk je bil vendar družbi sv. Cirila in Metoda na korist. Med skupščinarji

se je namreč takoj nabralo v ta namen 48 K, ki jih je seveda dobila družba. Včeraj pa je prišla k okradenemu dr. Žerjavu deputacijanarodnih dam v imenu ljubljanskih ženskih podružnic, graške in tržaške podružnice, ki so mu slovesno izročile novi klobuk z zlatim napisom: »Spomin na Ptuj 13./9. 1908.« Obenem je ljubčevniva deputacija izrekla ogorčenje nemški drhali v Ptuj, da je bil napaden vodstveni član. Šaljivo je govornica pristavila: »Klobuk se že kupi, da je le glava ostala.« — Sedaj velja parola: Vsi Slovenci in Slovenke, katerim se ni bilo treba boriti z nemškimi Indijanci, naj darujejo primerne svote pod geslom »za dr. Žerjavov klobuk.«

— Nemčurški napadi v Celju. Danes ponoči je nemčurska soderga v Celju napadla nekega slovenskega osmošolca ter ga pobila na tla. Ker je hotel kričati na pomoč, so mu grozili z revolverji, ako ne bo tiho. Kakor se vidi, so na Spodnjem Štajerskem v zadnjem času zavladale lepe razmere, Slovenec si že ni varen življenja. A pri nas v Ljubljani? Pri nas pa smejo mlečnozobi fantalini nekaznovano po gostilnah izzivati z »windischerji«.

— Nemški lov na slovenske otroke. Kot lovski psi za plemenito divjačino tako so se jeli poditi Nemci za slovenskimi otroci. Vse hočejo spraviti v nemško - nacionalne šulferajnske šole, kjer naj se jim ubijajo šolski nauki v nerazumljivem jeziku in naj se jim vceplja sovražstvo do vsega, kar je slovensko. Poziv »Prosvete«, ki je izšel v slovenskih listih, in njeni lepaki so Nemce razbesneli, da so jeli po Ljubljani in drugod po Slovenskem deliti letake med ljudi in jim dopovedovati, da je le nemščina jezik, s katerim prideš po vsem svetu in da postaneš srečen. Pri tem poudarjajo zlasti, da je večina izobraženih Slovencev pohajala nemške šole, ter hinavsko izvajajo, da slovensko izobraženstvo ne privošči otrokom slovenskih delavcev, za katerimi se posebno pehajo Nemci, nemškega pouka in njegovih lepih sadov, kakor jih uživa sama. Sofisti! Zakaj pa je slovensko razumnštvo obiskovalo nemške šole? Zato ker ni imelo slovenskih! Nemščine se ne branimo kakor sploh nobenega jezika ne, hočemo pa in zahtevamo, da se naši slovenski otroci vseh stanov v šolah poučujejo v svojem materinskem jeziku. Ako zahtevajo Nemci za svoje otroke, da se poučujejo v nemščini, imamo mi isto pravico in tudi dolžnost, da zahtevamo za slovenske otroke slovenskega učnega jezika. Kaka muka je za otroka, ki ne zna jezika, ki se mora v njem učiti, o tem bi vedeli povedati premno gozlasti starejši naše gospodje. To je trpinčenje prve vrste! Kateri slovenski starši torej res ljubijo svoje otroke in žele, da bo šolski pouk imel pri njih kaj haska in uspeha, ga bodo poslali v slovensko šolo in nikamor drugam. Narodne zavednosti res ne bo bogvejak pridobil — za to skrbi že naš državni ustroj — a vsaj ne potujči se nam ne! Kakor hitro ga pa dobi v roke nemško - nacionalni učitelj ali učiteljica, je pa izgrbljen za nas. Da ima pa tudi materialno škodo, ker ne zna slovensčine, je gotovo. Če se Nemci sami uče slovensčine iz gmutnih ozirrov, je to znamenje, da je znanje slovenskega jezika neobhodno potrebno pri nas in da mora vsak, če hoče shajati ali sploh živeti, znati slovensko. O tem lahko povedo tisti nemški trgovci in obrtniki, ki žive med nami in ki vsak dan trikrat na kolenih boga hvalijo, da umejo naš jezik.

— Dobro je biti Slomškar, tako si misli dobrepoljski Jaklič. Saj pa tudi nese nekaj ta »špas«, seveda ne vsem Slomškarjem, ampak samo njemu. Kot državni poslanec vleče okroglih 7300 K, poleg tega dobi dijete za deželni zbor po 10 K na dan, za počitnice nadomestuje enega deželnega odbornika, kar tudi ni zastoj, poleg tega ima še druge stranske dohodke kot konsumar, ima lepo vilo v Dobropolju, kot nadučitelj petrazredne šole dobiva plačo in kupust. Njegova soproga si sama služi kruh kot učiteljica, tedaj mu tudi donaša par stotakov. Res drago je kupila klerikalna stranka »reklamo za učitelstvo«! Seveda se Jakliču potem prav nič ne mudi, da bi se učiteljstvu zvišale plače in se mirnodušno smeje Lampetu, ki oznanjuje, da dežela ne more in ne sme zvišati plač učiteljstvu. Lampek je lahko prepričan, če bi imel vsak učitelj samo eno tretjino Jakličevih dohodkov, bi od takih umazanih ljudi, kot so klerikalni bisagarji, učiteljstvo niti ne sprejelo kakega izboljšanja. Radovedni smo, kakšna čuvstva navdajajo druge »Slomškarje«, če pomislijo, kako krepko je podprto katoliško mišljenje pri Jakliču! Učitelj.

— Slovenci kočevskega okraja se vedno bolj dramijo in zavedajo enakopravnosti s svojimi kočevskimi bratci. V tem oziru so bile jako značilne občinske volitve v Stari cer-

kvi. Rdečkarji (südmarkoveci) in črnuhi so se to pot sami med seboj klali. Hoteli so tudi Slovence zvabiti v ta boj in so skozi mesece vedno nanje pritiskali, s prošnjami in grožnjami. Toda zavedni Slovenci — videč, da sedaj še nemorejo priti v občinski svet — se niso hoteli puliti ni za eno ni za drugo nemško stranko, dasi bi bili mogli pri volitvi odločevati. Črna stranka, ki je napram Slovincem še vedno malo bolj pravična, kakor rdeča, bi mogla prodrati, ako bi sklenila s Slovenci kompromis ter postavila tudi slovenske kandidate. To naj si za bodoče volitve zapomnijo in slovenski volilci se ne bodo odtegovali glasovanju. Slovincem pa, ki so tako vrolo značajno postopali, kličemo: Nevstrašno naprej!

— Kvartet moderne klerikalne struje na Goriškem. Klerikalna stranka na Goriškem se je v zadnjem času modernizirala v svojem delovanju in kar je še pred nedavnim časom smatrala za pohujšanje in greh, kakor društva, telovadbo, to je sedaj njeno torišče. To pa po zaslugah četvorice kranjskih klerikalcev, ki so zanesli na Goriško ves oni pristno kranjski brezobzirni klerikalizem. Ti-le štirje so: urednik Kremžar, zdravnik dr. Breclj, odv. kone. dr. Dermastja in profesor Cepuder. Svoje delovanje so si imenitno razdelili: profesor Cepuder ima dijake v evidenci, dr. Dermastja društva in telovadne odseke, urednik Kremžar časopisje in zdravnik dr. Breclj pa »Kmetске zveze«. Pri tem imajo pa še drug namen, da namreč sčasoma izpodrinejo goriške klerikalne voditelje, ki so kot taki že osiveli po največ radi skrbi, katere jim prireajo goriški naprednjaki. Gregorčič in Berbuč padeta mogoče prej vsled intriga in spletkerjenja nove moderne struje v klerikalni stranki, kakor pa v odkritem boju z naprednjaki. Oba čutita to, zato pa niso omenjeni novostrujarji v njihovih očeh »persone gratae«, pač pa jih smatrata oba za »potrebno zlo«. Goriški naprednjaki si žele ta preobrat, saj so ravno ti štirje s svojim kranjsko - klerikalnim nastopom na svojih agitatoričnih potovanjih mnogo pripomogli do tako slavne zmage narodno-napredne stranke na Goriškem pri zadnjih deželnozborskih volitvah.

— Veselice na Goriškem. Zadnjo nedeljo so se vršile tri veselice na Goriškem, in sicer v Rupih pri Mirnu, na Gradišču in v Sv. Križu pri Ajdovščini. Na Gradišču je obhajalo tamonjske društvo svojo 25letnico, odkar je ustanovil pesnik Gregorčič. Vse tri veselice so bile imenitno obiskane, zanimanje med ljudstvom za društveno gibanje raste od dne do dne in gotovo ne bo dolgo trajalo in vsako društvo na Goriškem bo imelo svojo lepo urejeno knjižnico. Tudi klerikalno društvo »Zvezda« je imelo isti dan veselico. In pri tem društvu se je plesalo. V torek, dne 8. t. m. je govoril dr. Breclj na mladeniškem tečaju, svaril pred plesom, gnezdiščem, kjer mnogoštevilni miki razburjajo in zapeljejo spolno še nezgodno mladino. Vse prav in dobro, vpraša se le, zakaj smejo za klerikalci plesati, naprednjakom se pa šteje v greh. Iz tega je razvidno, da klerikalci puste, naj delajo njihova društva kar hočejo, samo da ostanejo klerikalna; celo ples jim je dovoljen. Pride čas, ko se bodo klerikalci z vso vmeno oprijeli plesa kot zadnje bilke, katera bi utegnila spraviti neke mladine v klerikalni tabor. Nič čudnega! Prej so tudi obsojali društva in posebno pa telovadbo, sedaj sami za to delujejo, da, oni celo negejejo telovadbo žensk in ravno taki, ki so se pred kratkim časom jezili javno v cerkvi, ako so imela dekleta kratka krileca in nepokrito glavo. Vse, vse se maščuje na svetu.

— Slovensko sirotišče v Gorici. Goriški klerikalci so si pred kratkim nadeli nalogo, postaviti v Gorici slovensko sirotišče. Apelirali so glede prispevkov seveda na vso javnost, toda tisti hip so že skovali pravila, po katerih mora biti v odboru določeno število slovenskih nunccev v Gorici, tako da bodo v sirotišču gospodariji vedno le klerikalci. Letos so izrabili priliko cesarjevega jubileja za nabiranje prispevkov za slovensko sirotišče v Gorici. Nekaj naprednjakov jim je šlo na lim, ker menda ne poznajo določb v pravilih, da bo sirotišče domena klerikalcev. Nekaj naprednih občin je že votiralo za sirotišče precejšnje vsote. — Skandal je, da klerikalci pri humanitarnih rečeh uganjajo svojo politiko, izvajajo pa kaj radi pri tem denar iz naprednih žepov. Napredne občine na Goriškem se morajo postaviti na to stališče: poprej naj se spremenijo pravila, potem pa damo prispevke. Drugače se bodo klerikalci čez čas bahali, da so oni postavili sirotišče v Gorici in kovali bodo iztega političen kapital, kakor ga kujejo iz »Solskega doma«. Kakšna je klerikalna vzgoja po sirotiščih, tudi vemo — in Goričanom je še v živem spominu Fridolin iz goriškega »Alojzijevišča«. — Ka-

ko mislijo s sirotiščem v Gorici, priča dejstvo, da se je v ta namen kupljeni hiši že na široko ugnezdil razvpiti klerikalni petelin dr. Dermastia!

— **Oseparjeni romarji.** Vsako leto se vrše procesije. Letos pa je posebno leto za to. Papež obhaja jubilej. To sicer ni nič posebnega, kajti papež obhaja skoraj vsako leto kak jubilej, sedaj tridesetletnico svojega škofovanja, sedaj dvajsetletnico svojega kardinalenja, sedaj štiridesetletnico svojega kanonikata, sedaj petdesetletnico svojega mašništva itd. Vsako tako leto priženejo naši duhovniki vse polno romarjev na božje poti: Brezje, Bled, Sveta Gora itd. Romarji, kar se njih tiče, ne napravijo mnogo, toda skoraj vsak dá za eno sveto mašo, ker meni, da ima maša brana na svetišču. Matere božje večji učinek kot v kaki drugi cerkvi. Na ta način pride na eni romarski poti na leto denarja za maše toliko skupaj, da bi teh maš ne moglo odpraviti deset frančiškanov, od katerih bi pač vsak bral vsak dan svojo mašo. Ker nimajo dovolj moči, morajo oddajati romarska svetišča denar za maše, katerih se ne more brati na svetišču, drugam, čeprav se je »kapriciral« dotičnik, ki je dal 2 K za mašo ravno na dotično svetišče Matere božje, češ, tu ima maša mnogo več učinka, kot pa v navadni cerkvi. Vsi tisti romarji, kateri plačajo na božjih potih mašo, katere se ne bere v istem svetišču, so oseparjeni za dobroto, katere pričakujejo od istega svetišča. Kam pa gre denar branih in nebranih maš? Pa vendar ne v namene klerikalne stranke!!

— **Goriško kolesarsko društvo** je imelo v soboto zvečer svoj izvanredni občni zbor. Na tem zborovanju je zagrozil klerikalec dr. Brečelj društvu, da izstopi in da je njegova stranka prisiljena ustanoviti posebno kolesarsko društvo na katoliški podlagi. Torej celo pri športnih društvi poznajo goriški klerikaleci strankarstvo. Nekam čudno se bo sicer glasilo »Slovensko katoliško kolesarsko društvo«, toda razumljivo je, da se je lotila klerikalna stranka na Goriškem tudi tega športa, najbrže uvidevajo klerikalni voditelji, med katere pristevamo tudi dr. Brečelja, da ne morejo tako hitro napredovati potom »čilih« čukovskih pešcev, zato pa je treba vzeti »katoliške« kolesarje na pomoč, da bodo prej in hitreje rešili vane. Vsako društvo pa mora imeti člane, tako tudi klerikalno. Ako nima dovolj članov kako klerikalno društvo, pomagajo duhovniki kakor so že rešili na Goriškem »kat.« misleče učitelje edino le »katehetiki«, da sploh zamore obstajati to društvo. Kako bo pa s »katoliškim kolesarskim društvom«, ali bodo morali tudi v tem slučaju priskočiti na pomoč duhovniki s svojimi kolesi in kolesci, katerih nimajo ali pa katere imajo preveč. Ko natančno izvemo, bomo poročali!

— **Črne bukke,** iz katerih bo zagovarjal gadjji pik, je iskal pred dnevi neki kmet po Gorici. Ko se mu je reklo, da treba v takem slučaju poklicati zdravnika, je dejal modrijan, da zdravnik ne zna nič, samo iz črnih bukev se zamore zagovoriti gadjji pik. Pravil je tudi, da ima domači nunc take bukke, pa da jih ne da »ven«. — Kmet je doma seveda iz vasi, kjer vlada še velika tema, katero tako skrbno čuvajo razn gospodje nunci.

— **Kje je pa Litija?** Prejeli smo: Sprevodnik brzovlaka, ki odhaja okoli 11. ure predpoldnem iz Ljubljane proti Dunaju, ni hotel v Litiji izklicati imena postaje v slovenskem jeziku, nego je klical samo spakedranko »Litai«. Slovenski potniki so se radi tega jezili, a nekdo je zaklical čez okno: »Kje je pa Litija?« — V tem momentu se je tudi vlak že začel gibati, a potniki nekega vagona (sami Slovenci), so se začeli dogovarjati, da v Zagorju odločno protestirajo, ako sprevodnik ne izklicuje postaje v slovenskem jeziku. Sprevodnik je za ta dogovor najbrže izvedel, ali se je pa vsled gori navedenega klica na litijski postaji spametoval in je v Zagorju izklical tudi slovensko ime postaje. Slovenski potniki so se vsled tega smejali, a eden od njih je rekel: Sprevodnik se je od Litije do Zagorja naučil slovenski. Kdo bi pričakoval tak uspeh pri zabitem Nemcu?

— **Namesto iti na božjo pot,** je šlo več posestnikov iz Vipavske doline na Goriškem pred kratkim pod vodstvom svojega učitelja na Kranjsko, kjer so si ogledali na Gorenjskem in Dolenjskem razne kmetije. Bili so tudi na kmetijski šoli na Grmu. Videli so marsikaj in tudi naučili so se marsikaj, tako, da so se vsi zadovoljni vrnili domov. — Vsakdo, kdor le more, se poleti rad zgane za nekaj časa z doma. Kmetom je priporočati da napravijo tako, kakor omengeni kmetje iz Vipavske doline, mesto da lažijo po božjih potih ter zapravljajo tam denar.

— **Slovenske srednješolske suplepte** in prof. kandidate, ki se nahajajo v Ljubljani, nujno pozivljamo, da se v polnem številu udeležijo sestanka, ki bo nočel ob polu 9. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Razgovoriti se je treba o vitalnem supletnem vprašanju, ki mora biti rešeno še danes.

— **Tvrdba »Pri sv. Cirilu in Metodju«** v Lingarijevih ulicah, katere lastnik je Ivan Miklavc, je narodna in se ne sme zamenjati z nemško tvrdo R. Miklave v Stritarjevih ulicah, katere lastnik je odpadnik Drogenik, ki se ne more navesti pogroma v Ptuj.

— **Iz politične službe.** Pravni praktikant Gustav Golia v Novem mestu in absolvirani pravnik Fridrik Deu sta pripuščena h konceptni praksi pri političnih oblastvih na Kranjskem. Deu je Nemec!

— **Profesorjske vesti.** Profesorji na I. drž. gimnaziji v Ljubljani Alfonz Pavlin, dr. Franc Riedl in dr. Rudolf Rothaug so nameščeni na nemški gimnaziji v Ljubljani. Profesor Ivan Grafenauer je premeščen iz gimnazije v Kranju na I. drž. gimnazijo v Ljubljano.

— **Iz šolske službe.** Absolvirani učiteljski kandidat g. Franc Jurečič je imenovan za provizoričnega učitelja v St. Jerneju pri Krškem.

— **Ali je to prav?** V nedeljo, dne 6. t. m., se je vršilo na Bledu posvetovanje, kaj naj se zgodi z darili, ki so došla županstvu na Bledu povodom požara za pogorelec Gosp. župan je poročal, da je prišlo z onimi 5000 kromami, ki jih je v prvi sili podaril naš cesar, skupaj 21.000 kron ter predlaga, da naj se podpore iz tega denarja ne da nikomur na roke, marveč naj se naloži v hranilnici po zneskih in imenih, kolikor se bode komu prisodilo. Izplačalo se bode pa takrat, ko bodo imeli vsi pogorelci svoje nove stavbe vsaj deloma dogotovljene. Nekdo drugi je še dostavil, da se onim pogorelcem, katerih pogorena poslopja zapadejo v regulacni načrt ter bi temu načrtu delali ovire, ne izplača prav ničesar. Ti predlogi so obveljali. Na te — čudne — sklepe smo pogorelci molčali. Presenečeni smo bili in do dua duše ogorčeni, pa ko smo slišali, da se hoče precejšen del tega denarja porabiti v regulacijske namene. Podpora našega cesarja in drugih darovalcev dala se je v namenu, da se denar takoj razdeli med prizadete pogorcele, posebnost ker je zima pred durmi in beda velika, ne pa da se nalaga v hranilnico in se potem baje porabi en del za druge namene, nego je denar bil dan, pogorelci naj pa med tem stradajo in prezebujajo. Naša beda nima z regulacijskim delom nič opraviti in zahtevamo, da se denar takoj razdeli, ker smo skrajno potrebni in le tako bode ustrezno tudi blagim namenom dobrotnikov, ki so nam v ljubezni do bližnjega priskočili v prvi hudi siskih na pomoč, po zlatem reku: »Kdor hitro dá, dà dvakrat.« Seveda v po možnem društvu, ki se je osnovalo takoj po požaru, sede sami rejeni gospodje a la župnik Oblak itd., katere ni zadela nikakva nesreča. Denar se je dal za nas pogorcele in spada nam in nikomur drugemu in mi kar najodločneje zahtevamo, da si potrebno za zimo omislimo in si pripravimo vsaj streho za silo nad seboj. Zahtevamo tudi pravične in neopristranske razdelitve in točen račun, razgrujen v županski pisarni, da ne bomo primorani obrniti se drugim. Sramotno je dovolj, da smo morali že enkrat uporabljati silo z vlogo na c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici, od kojega pričakujemo hitre in ugodne rešitve.

Več pogorelcev.

— **Koncert Društvene godbe** v razstavi »Otrok« se je snočil imenitno ohnesel. Ideja, na ta mikaven način privabljati posetnikov in jih hočeš-nočeš dovesti do tega, da si razširijo svoje obzorje z ozirom na vzrejanje in vzgajanje otroka, je vse hvale vredna. Poset je bil nepričakovano velik, da je v vseh razstavnih prostorih vladalo živahno vrvenje: bila je to prava reduta vseh, ki jim je do tega, da se brez posebnega truda pouče, kako svojim milencem ustvariti lepše in lažje življenje in razvijanje. Vsekakor kaže takšne redute vpriparjati kolikor mogoče mnogokrat ker je njihova privlačnost tem večja, ker je splošno znano, da stoji sedanja Društvena godba na višku, kakršen je pri provincialnih godbah docela nenavaden. Morda bi za take prilike kazalo razširiti bufet, ki je snočil imel prav mnogo hvaležnih gostov.

— **To je zgolj reklama za trgovce** — se govori o razstavi »Otrok«. Saj to ni res! Splošno slovensko žensko društvo je zbralo in razstavilo vse te stvari, ki jih je ustvarila moderna skrb za vzrejanje in odgajanje otroka zgolj iz tega namena, da daje vsem interesentom — in interesovani so v tej stvari vsi starši in oni, ki to hočejo postati, in vsi odgovorniki — priliko, da se natančno seznajajo z vsemi pridobitvami na tem polju in spoz-

najo njihovo uporabo, ne da bi jim bilo treba posamezniki šele zbirati in iskati pri posameznikih, ki so si takšnih varejvalnih in odgojvalnih sredstev že omislili. Razstava »Otrok« ima torej eminentno poučen namen in pomen. Da se vsi ti predmeti ne dobivajo drugod nego pri trgovcih, je vendar po sebi umljivo, kar pa je za pravi namen razstave šele drugotnega, za njeno bistvo čisto nemerodajnega pomena. Temu poučnemu namenu se pridružuje še drug, ne manj važen namen, da pregledamo, kaj smo na odgojvalnem in odgojvalnem polju dosegli doslej in v kateri smeri nam je naše dosedanje pridobivanje dopolnjevati poslej Razstavi »Otrok« je torej pripisovati v gotovem smislu epohalno poučeno — kritično pomembnost in s tega stališča jo bode naš list razmotril tudi poslej. Za danes ponovno opozarjamo naujo in priznavamo, da po okusnosti in preglednosti svojega aranžmaja nadkriljuje nepregledne in reklamokričave dunajske pod istim naslovom prirejane razstave. »Nadrobnejša poročila sledi.

— **Nezgodna na Ljubljani.** Pretekli teden se je vesela na Ljubljani pripetila mala nezgoda, preobrnil se jim je čoln. Ta brezposelni dogodek ne da miru »Slovenec«, ker piše o tem tendenciozno, dolge notice, kakor bi bilo utonilo najmanj 20 ljudi. Ker sta dotičnika odločno pristala narodna napredna stranke in — čuj njih strašno pregreho — tudi Sokola, ki sta se pred polno istega dne udeležila Trubarjeve slavnosti, ne more »Slovenec« prikriti svoje prav katoliške škodoželjnosti. Toliko da ni neposredno izrekel svoje žalosti, da se nista v resnici potopila Lj., povedano mu naj bode, da sta brez vsakega strahu in razburjenosti zapustila valove mrzle in globoke Ljubljavice. Večja nevarnost bi pa bila, ako bi se kaka druga debela oseba zavalila v Ljubljavico, kateri slučaj se je tudi že zgodil, in ni izključeno, da bi se še enkrat ne ponovilo.

— **Učiteljskišnik IV. leta,** ki je izgubil podporo, ker se je zameril katehetu Kržižu, prosi rodoljubna srca, da mu preskrbe kako instrukcijo ali kakšno drugo podporo. Naslov se izve v uredništvu »Slovenskega Naroda.

— **Zdaje poplave na ljubljanskem Barju** so napravile mnogo več škode, kakor se je prvotno mislilo. Škoda se je sedaj preecnila na 84.000 kron, ker so bili vsi poljski pridelki uničeni.

— **Shod za ustanovitev podružnice Ciril Metodove družbe za občino Vič, Gince in Rožna dolina** bo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4 pop v gostilniških prostorih gosp. Tribiča (prej pri Bohendku) s sledečim dnevnim redom: Vpisovanje članov. Nagovor in pozdrav sklicatelja. Čitanje pravil. Volitev začasnega odbora Raznoterosti.

— **Vinsko trgatov priredi** zbor fantov na Glinah v pred bolnomu tovarišu Jožetu T... v nedeljo, 20. septembra v gostilniških prostorih g. J. Oblaka na Glinah št. 49. Začetek ob 3. pop. Vstopnina 20 vin.

— **Kakšen budi organizist na Kranjskem,** spričuje inserat, ki je bil te dni v »Slovenec«. Na neko faro so iskali organizista, ki naj bi bil rokodelce in ki ima malo otrok. Mi bi pripomnili, naj bi naši župniki iskali potem rokodelce za organje in ne organizistov, glede druge zahteve smo pa mnenja, da bo vplival zelo demoralizirajoče na kompetente. Če nočejo duhovniki, da bi imel organizist otroke, jih pa imel ne bo in potem bo dobil službo. Če ni pri tej zahtevi morda še kak drug namen?

— **Dolenjska podružnica »Prosvete«** v Novem mestu priredi v soboto, 19. septembra točno ob 8. zvečer v prostorih narodne čitalnice v Novem mestu veselico, katere čisti dobiček je namenjen dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj« v Ljubljani, četrtina pa podružnici »Prosvete«. Sodeluje salonski orkester novomeški. Buffet.

— **Zrele rdeče jagode in jagodno cvetje** nam je poslal g. Z. Vrtačnik iz Podbrezja pri Podnatcu. Vse na enem stebelu. Našel je poslano na parobku gozda »Dobrovoča« pri Podbrezju. Hvala!

— **Med trboveljskimi veterani** je baje samo en Nemec in tega so izvolili za načelnika!! Heil!

— **Čitalnica v Hrastniku** zboruje v nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. popoldne v novi društveni sobi. Pri zborovanju predava g. Al. Trstenjak iz Celja. Člani in prijatelji čitalnice ste vabljeni k obilni udeležbi.

— **Trboveljski občinski odbor** jo izročil zadevo glede drugega hrastniškega zdravnika posebnemu zdravstvenemu odseku. Ker se bojimo, da bi se vse prevedlo na zavleklo, prosimo nujno, naj skliče predsednik dotičnega odseka, oziroma župan g. Vodusek sejo, da se služba zdravnika čim najprej razpiše! Zdravnika je treba v Hrastniku, kar dokazuje zopet slučaj

preteklega tedna, ko je umrla žena nekega steklarja na porodu in ni bilo baje zdravnika pravočasno, ker je bil drugje zaposlen. Prosimo, le ne prepočasno. Hrastničanje.

— **Ubogi siromaki.** Dekan Caf pri Sv. Tomažu na Stajerskem je pred kratkim kupil pri fari hišo. Rad bi jo popravil, pa seveda ne na svoje stroške, ubogi siromaki! Zato berači les po župnji. Da so farani pametni, bi bogategu dekanu pokazali vrata in les o priliki raje darovali kakemu ubogemu pogorelcu.

— **Procesije brez konca in kraja.** Na Sveto goro pri Gorici je bilo letos že polno procesij. Danes zjutraj pa je šla gor velika procesija goriških Slovencev, pravzaprav Slovencev in Furlanov, oziroma Furlank. Navzoč je bil tudi goriški nadškof in knez dr. Sedej. — Takih procesij ne prirejajo iz verske potrebe, ampak v ta namen, da klošter na Sveti gori dobi obilo prispevkov. Nekaj odstotkov teh prispevkov mora klošter odšteti nadškofskemu ordinarijatu v Gorici, ki jih porabi, kakor sam hoče. Klerikalna stranka na Goriškem ima v današnjih časih polno denarja v svoje namene. Odkod ga le dobi? Drug namen takih procesij je sfaneizirati ženske. Vse strupene se vračajo domov po takih procesijah, ker gospodje nunci že znajo ubirati ob takih prilikah politične strune tako, da nahujskajo žene in dekleta proti napredni »brezverski« stranki. Može storiijo najbolje tako, da se energično postavijo proti temu, da jim nunci gonijo žene v procesijah na Sveto goro, odkoder se vračajo delat nemir in združbo v domači hiši. — Pa komudi gospodje so ti goriški nunci. Ker nimajo oni časa v nedeljo, so napravili procesijo pa v ponedeljek. Kaj jih briga, če zapravi kmečko ljudsko en cel dan za procesijo, namesto da bi delalo; da le oni dosežejo svoje namene, pa je vse prav.

— **Skrajna brezaktnost.** Iz Celja se nam piše dne 12. septembra t. l.: Dobro znano je širom naše javnosti, kako nesramno znajo naši nemški Celjani beračiti v prilog njihovem — nemštvu. V to izrabljajo vsako priliko in vprav umazano je, kako tozadevno časi postopajo. — Že dva tedna prireja tu Genijev kinematograf, ki je tudi v Ljubljani dobro znan, svoje predstave. To podjetje je včeraj 11. t. m. zvečer priredilo predstavo v dobro »nacionalnim« društvom celjskim t. j. tistim društvom, katere očita vsikdar nastopajo napram avtohtonemu slov. prebivalstvu Celja in okolice! — Če pomislimo, da so celjski in okoliški Slovenci ves čas prav pridno posečali priredbe Genijevega kinematografa in da sta tukajšnja slovenska lista marno vnela naše ljudi za obiskovanje teh priredb, potem moramo pač to postopanje Genijevo imenovati skrajno netaktno in nas Slovence žaleče. — G. Geni ob odhodu v svojih okolihi obeta, da v kratkem, menda k leti, spet pride v Celje. Tačas Slovenci iz Celja in okolice, pokažimo, da se ne damo za dober naš denar izrabljati v zasmeh nasprotnikom! Kdor hoče naše novce, naj ima saj toliko takta, da nas nacionalno vpoštevata. — Sicer pa bodemo svoječasno skrbeli za to, da se tudi priprosto naše ljudstvo tozadevno primerno — pouči.

— **Nesreča z dinamitom.** V Celju sta našla 13 in 14letna snova kolarja Wusserja, gimnazijec in učenec meščanske šole, navidezno prazno dinamito patrono. Ko pa sta jo začela razbijati, se je razletela ter oba dečka hudo ranila. Mlajšemu je izteklo desno oko.

— **Poneverjenje.** 39letni čevljar Karel Milič iz Sežane je 2. avgusta 1906 poneveril čevljarju Valentinu Cottiču 1140 K. Trdil je pozneje, da mu jih je žena vzela, kar pa ni bilo res. Pred tržaškimi porotniki je bil včeraj obsojen zaradi poneverjenja in obrekovanja na 18 mesecev teke ječe.

— **Težka nesreča.** Kotlarju A. ndreju Čepku je v tržaški ladjedelnici pri Sv. Marku med delom priletel za srjaco razbeljen žebelj, ki ga je silno opeklo po spodnjem delu trebuha. Prenesli so ga v bolnišnico. — **Uboj.** V Trstu je bil Dalmatince Dukič svoj čas zaboden v kinematografu, da je na mestu izdihnil. Obtožen je bil uboja regnikola Andrej Giannone, katerega je pa oprostilo porotno sodišče, češ, da ni dokazov, da je bil on morilec.

— **Praktičen risar.** V nedeljo zvečer je prišel v neko gostilno v vežo mlad, dobro oblečen človek, brez brk, okroglega klobuka in precej dolgih las. Govoril je nemški kot rojen Nemec in je napravil vtisk glumača. V veži je vprašal natakario, ga li ni kdo iskal? Ona gosta sicer ni poznala, a vendar je rekla, da ni bilo nikogar. »Čez pol ure pridem nazaj in ako me kdo pride iskat, naj me počaka!« S tem se je poslovil in res je prišel v teku pol ure zopet. Zelo je bil nevoljen, da ga nihče ne čaka, a ven-

dar je stopil v extra-sobo, se vsedel pri vratih — bil je sam v sobi — ter naročil »ein Glas Bier«. Ko je zahtevano dobil, je vzel iz žepa velik bel papir, po katerem je začel risati. Čez nekaj časa je zaprosil natakario, ima li petkrouski novce, ker ga rabi za risanje. Ona je takoj začela prebirati svoje zaklade ali tolarja ni imela. »Stopite morda k gospodu!« Natakario je takoj skočila k gostilničarju, mu razložila zadevo in ta jej je dal svetlo jubilejno krono. Risarju so se oči zaiskrile in pridno jo je prerisaval na papir. Ko je pa natakario odšla in prišla čez nekaj časa nazaj v sobo, ni bilo ne risarja ne tolarja. Možno je, da ni mogel novca dobro posneti, pa ga je vzel kar v originalu seboj, kar je izvestno pogodilo. Policijska se je tudi začela za umetnika zanimati in ga pridno išče. Rada bi dognala, v koliko sta si slična jubilejni tolar in njegova nepopolna podoba na papirju, ki ga je risar pustil v gostilni.

— **Ljubico je hotel zastrupiti.** J. ožef Zajček, laborant v lekarni v Gradcu in doma iz Ptujске gore pri Ptuj, je hotel v Gradcu ljubico Sammer zastrupiti z belim arzenikom, ker se mu je zdelo, da »šmira« z drugimi. Dekleta se rešili pri življenju. Pred porotniki je bil Zajček obsojen na 3 leta težke ječe.

— **Prvi »Kinematograf Pathé«** prej »Edison« na Dunsjski cesti nasproti kavarne »Europe« ima od danes do vsehpetega petka sledeči vezanimiv spored: Vsak po vrsti (Komično). Videusa akrobati s čevlji na koleščkih. (Po naravi posneto). Gnezdo čarovnic. (V barvah). Drama v Sevilji. (Zaloigra). Primitivna opekarnica. (Interesantno, po naravi posneto). Skrivnostni vitez. (V barvah). Arhitektski vajenec. (Jako komično). Priporočamo.

— **Aretovani** sta bili včeraj 38letna Marija Virantova rod. iz Želimelj in 27letna Marija Jakovčeva rod. iz Adergasa pri Kranju. Obe sta razuzdani lahkoživki in si ponoči iščeta »hroščev«, kjer vesta, da sta bolj varni pred očesom pravice. Ker imata obe za mesto prepovedan povratek, jih bodo oddali k sodišču, po prestani kazni pa se vrneta z neprostovoljnim spremstvom v svoji občini.

— **Tatvini.** Danes ponoči je bilo v Rožni dolini Nezi Orehkovi ukradenega več različnega mokrega perila. Gospe Tereziji Ruprechtovi je v petek dosedaj nek še neznan tat ukradel v Prečnih ulicah št. 6 iz odklenjenega stanovanja rjav, usnjat, še nov etui, v katerem je bilo 6 nožev, 6 vilic in 6 žlic iz novega srebra v skupni vrednosti do 30 K.

— **Oddal** je pri magistratu izvošček Karel Hrstar dva dežnika, katere je včeraj neka stranka pozabila v kočiji. — Gdč. I. P. je izgubila srebrno, pozlačeno zapestnico, vredno 16 K. — Ga. Terezija Ruprechtova je izgubila zlato brožo s smaragdom. — Solška učenka Ada Elhoferjeva je našla srednjo vsoto denarja.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 58 Slovencev in Hrvatov, 30 Hrvatov se je odpeljalo pa v Lipnico. 15 Goričank, ki so v Krškem lupile češplje, se je povrnilo nazaj.

— **Pozabljena** je bila molitvena knjiga pred enim tednom na južnem kolodvoru. Najditelj naj jo odda na Bragu št. 2 pri Apol. Malenšek.

— **Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur«** v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 3 poslovodji, 3 knjigovodji in korespondenti, 4 kontrolisti, 7 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 2 kontrolistinj, 6 učenec. — Službe iščejo: 2 kontrolista, 14 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 9 kontrolistinj, 8 blagajničark, 6 prodajalk. Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majhni odškodnini.

— **»Društvena godba ljubljanska«** koncertuje danes zvečer pod vodstvom g. koncertnega mojstra I. Marcuzija v hotelu »Ilirija«. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

— **»Društvena godba ljubljanska«** koncertuje jutri 17. t. m. od štirih do pol sedmih zvečer pod vodstvom g. koncertnega mojstra I. Marcuzija v »Sviciariji«. Vstop prost.

Drobne novice.

— **General Stössel** je v ječi nevarno zbolel na pljučih ter so ga prenesli v bolnišnico.

— **Zaradi podražjenja piva** v planinskih doležah je sprejel shod gostilničarjev in hotelirjev v Pragi zelo ostre resolucije. Podražjenje je bilo popolnoma neutemeljeno, zato se priporoča gostilničarjem bojkot

vseh dotičnih pivovaren. Gostilničar-
skim korporacijam se je naročilo, naj
tako ovadijo državnim pravdnikom
pivovarski kartel, ki je z zvišanjem
cen prestopil koalicijski zakon.

Cesar na vojaških vajah.
Včeraj je prispel cesar v glavno ta-
porišče v Vespri, odkoder bo ob-
iskoval velike vojaške vaje.

Kolera na Ruskem. Od 10. do
14. t. m. je v Petrogradu zbolelo za
kolero 400 oseb, od katerih jih je
umrlo 98.

Nenavadna oporoka. V
Solnogradu je umrl vpokojeni poli-
cijski svetnik Hardenrot, ki je zapu-
stil večjo svoto socialnodemokra-
tični stranki.

**Dva vlaka sta trčila sku-
paj na tirolski postaji Neumarkt.**
Tramin Vlakovodja Iber je bil ubit,
sprevoznika Lanzl in Natzer pa sta
smrtno ranjena.

Ljudočrci. Na reki Kongu
se je potopil belgijski parnik. Pot-
niki so se večinoma rešili, toda do-
mačini so jih pomorili in pojedli.

**Vest o mrtvem porodu ni-
zozemske kraljice Viljemine** se
najodločneje dementuje ter je prišel
urednik, ki je to vest raztrosil, v
kazensko preiskavo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Carjevo potovanje na Zepad.

Petrograd 16. septembra. Car
Nikolaj bo dva tedna ostal prihodno
spomlad na Laškem kot gost ita-
lijskega kralja. Iz Rima odpotuje na
Angleško in Francosko, kjer obišče
kralja Edvarda in predsednika Fal-
lierea.

Absolutizem na Hrvaškem.

Zagreb 16. septembra. Vlada je
poslancu dr. Dušanu Pelešu prepo-
vedala volilni shod v Dragotinji, v
glinskem okraju.

**Sporazumljenje med srbskim in črno-
gorskim dvorom.**

Petrograd 16. septembra. „No-
voje Vremja“ javlja, da se je ruski
vladi posrečilo sprijazniti srbski in
črnogorski dvor. Kralj Peter in knez
Nikola se v najkrajšem času baje se-
staneta na italijanskih tleh.

Predsednik upravnega sodišča.

Dunaj, 16. septembra. Cesar je
imenoval za 1. predsednika upravnega
sodišča dosedanjega 2. predsednika
markija Bacquehema. To mesto je
bilo izpraznjeno izza smrti grofa
Schönborna. Bacquehem je star 60
let. Svojo karijero je pričel v Sara-
jevu. 1887. je bil trgovinski mini-
ster, v kabinetu Windischgrätzova
pa minister za notranja dela. Po
padu tega kabineta je bil namestnik
na Stajerskem. Bacquehem je po-
polnoma vešč češkega jezika.

Interview z grofom Berchtoldom.

Praga, 16. septembra. Glasilo
češke agrarne stranke »Venkov«
priobčuje interview svojega urednika z
avstrijskim poslanikom grofom
Berchtoldom o sestanku barona
Aehrenthala z ruskim ministrom za
zunanja dela Izvoljskim. Poslanik je
naglašal, da je imel ta sestanek do-
cela intimen značaj in da je bil nje-
gov glavni namen ta, da utrdi prija-
telstvo med Rusijo in Avstro-Ogr-
sko. Na vprašanje, da-li je res na-
stalo nesoglasje med obema država-
ma radi novopazarske železnice, je
poslanik to potrdil, a takoj pripom-
nil, da se je takoj posrečilo to nespo-
razumljenje razpršiti. Z ozirom na
bivanje avstrijske slovenske deputa-
cije v Petrogradu je grof Berchtold
poudarjal, da se je pri tej priliki se-
znanil z dr. Kramarjem, katerega je
spoznal kot jako razumnega politika.
Na vprašanje, če smatra rusko-polj-
sko sporazumljenje za mogoče, je od-
govoril, da se bo to sporazumljenje
po njegovem mnenju dalo zelo težko
doseči, zlasti zategadelj ker so tako-
zvani stari slovafilski politiki na
Ruskem, nasprotni novoslovanskemu gibanju,
ki stremi samo za kulturnimi cilji,
dočim so slovafilski politiki težnje
najvišji smoter.

Za splošno volilno pravico.

Brno, 16. septembra. Socialno-
demokratska stranka je snoči pri-
redila velik demonstracijski shod za
uvredbo splošne in enake volilne pra-
vice v deželne zbornice in občinske za-
stope. Shod se je završil v najlepšem
redu.

Vojaške vaje.

Vesprim, 16. septembra. Velike
vojaške vaje se vrše med Blatnim je-
zerom in Stolnim Belgradom.

Vesprim, 16. septembra. Cesar
je danes prišel na manevrsko polje
ob 9. dopoldne.

Vesprim, 16. septembra. Cesar
ne sprejema nobenih deputacij, ker
se hoče njegovemu bivanju na mane-
vrskem polju varovati docela voja-
ški karakter.

**Narodnjaki! Prispevajte za
Trubarjev spomenik!**

Književnost.

»Narodna knjigarna« priporoča na-
slednje knjige:

Novi obrtni red. Slovenska iz-
daja. Cena 1 K, s pošto 1 K 10 vin.

Novi vinski zakon, ki ga mora
imeti nabitega v svojih prostorih
vsak gostilničar, vsak kavarnar,
vsak vinotrtič in vsak vinogradnik.
Cena 70 vin., s pošto 80 vin.

Vzorna pravila za obrtne zadru-
ge. Cena 50 vin., s pošto 60 vin.

Vzorna pravila za pomočniške
zbornice. Cena 30 vin., s pošto 40 vin.

Delavski red za opekarnice, se-
stavljjen po določbah zakona in mi-
nistrijskih naredb. Ta delavski red
mora biti nabit v vseh opekarnah.
Cena 50 vin., s pošto 60 vin.

Tiskovine za odvetnike in no-
tarje. Troškovnika à 5 vin., poobla-
stila za civilno in kazensko zastop-
stvo à 5 vin., notarski akti na navad-
nem papirju à 5 vin., na močnem in
finem dokumentnem papirju à 15 v.

Kubična knjiga za trgovce z le-
som. Obsega rezan, tesan in okrogel
les vse debelosti, račun na čevlje
in metre. Cena vezani knjigi 5 K, s
knjigi 1 K 20 vin., s pošto 1 K 40 v.

Novi hitri računar. Praktična
knjižica, ki ima vse, kar je v kupilu
in prodaji potrebno, že zanesljivo iz-
računano. Cena vezani knjigi 1 K
20 vin., s pošto 1 K 40 vin.

Narodno zdravilo. Tako se sme imeno-
vat bolezni utešujoča, mišice in živce kre-
pijoča, kot mazilo dobro znano »Mollovo
francosko žganje in sol«, katero se splošno
in uspešno porablja pri tiganju po udih in
pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena ste-
klenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpo-
šilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL,
c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tach-
tauben 9. V zaloga ob doželi je izrecno za-
hlevati MOLL-ov prepat, znanstven z
varstveno znamko in podpisom. 2 35-13

Napake dlele odstranja rogaški Sty-
ria-vrelec (zdravilna
voda) k vinu, konjaku itd. je boljši »Tem-
peljski vrelec«.

Dobiva se pri firmah M. Kastner in Peter
Lassnik v Ljubljani. 3075-3

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
3002-24

Seydlin
Izdajatelj:
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Najboljše
kozmetično
za zobe

Dobiva
se
povsod.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska
Ostrova. Natančno in temeljito sem prei-
skal Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek,
ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji
bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje
mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se
nabaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo
malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le
onega sredstva, o katerem je preizkušnja in
večletna raba izpričala, da je v resnici dobro.
In to je: »Seydlin«.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.
Isteklenica z navodom 1 krona.
Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot
dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialiti-
let, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod it. d.

Dož. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg nevezgajenega Fran Jožefovega
lubl. mesta 35 32

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda.
G. dr. Ivan Premrc v Litiji 20 K, mesto
venca na krsto svojem prijatelju Viktorju. —
Dne 18. t. m. je bilo nabrano na veselici pri
Reininghausu v Sp. Šiški 61-64 K. — G. Ant.
Čuk, sprevoznik v Ljubljani 1-80 K in sicer
1 K v zhalvo g. županu Ivanu Hribarju in
obč. svetu povodom vrnitve njegovega sinčka iz
Sangrada, 80 h pa je nabrala vesela družba na
Zaluški cesti 13, ko je pokončala »grila«.
Na veselici sl. »Žirovnikevega zbora« je bilo
nab anih 10-82 K. — G. J. Razboršek na Ko-
roškem 60 h, kot preostanek naročnine na
»Slov. Narod«. — G. Otmar Skale, pravnik v
Novem mestu 14 K, katere daruje mesto venca
na krsto g. Vlad. Schweigerju, stud. jur. nekaj
njegovih sošolcev in znancev. — A. B. iz Aj-
dovščine 5 K, kot prispevek neke kazenske
poravnave. — Udje podružnice družbe sv. Ci-
rila in Metoda v Cerklji 27 K, mesto venca
na krsto g. nadučitelju Karlu Dermalju. — G.
Fr. Fremrov v Martinjaku 10 K, mesto venca
prijatelju g. Karlu Dermalju. — G. Ig. Pl. v
Škofji Loki 2-60 K, katere je nabral pri poje-
dini darovanege zajca, prirejeni v gostilni
»Jamar« v Šk. Loki. — G. Franc Stele v
Kamniku 3-70 K, katere je nabral v veselici
družbi pri županu v Lahovcih. — G. Dragotin
Hude učitelj v Logu 1-77 K, katere je na-
brala gospica Mimi Černule v Logu pod Man-
gartom. — Veseli izletniki iz Kostanjevice v
Bašče vas o priliki trgovatve 12-40 K, spomi-
njajoč se družbenega zborovanja v Ptaju. —
G. Fran Šerko v Cerklji 16 K, mesto venca
na krsto umrlemu g. Karlu Dermalju. — G.

I. Štrukelj v Lukovici 10 K, nabrane v sla-
pjevem salonu v Lukovici o priliki odhod-
nice g. A. Prepeluha. — Skupaj 191-18 K.
Srčna hvala! Živeli!

Za »Učiteljski konvikl«: Ovet inteli-
gence in Kostanjevice na isletu v Sv. Križ slo-
žil 14 K za par »ceglav« za učiti konvikl.
Živeli! Vse to smo izročili g. J. Dimniku.

Za dijake, kojemu je Mahr odločil
hrano neimenovana podpirateljica 2 K. Pre-
arčna hvala rodoljubni gospe, ki dejansko izka-
zuje svojo dobroardnost do naše učee se mla-
dine. Živela!

Zahvala.

Telovadno društvo »Sokol« v Škofji
Loki se tem potom najiskrenejše zahvaljuje
vsem, ki so z dejansko, oziroma gmotno
požrtvovalnostjo pripomogli, da je javna
telovadba, kakor tudi veselica, dne 8. ki-
mavca tako krasno uspela. Posebno se pa
zahvaljuje sl. žup. nstvu v Škofji Loki za pre-
pustitev prostora na Glavem trgu, br. tel.
društva »Sokol« v Zireh, da se je odzval
povabilu v tako velika številu, ter s sode-
lovanjem vrlih telovadnikov pripomogel, da je
dosegla telovadba tako lep uspeh. — Dalje
se zahvaljuje bratom iz Kranja, Jesenic in
Železnikov za njih poset. Vsem prijateljem
društva krepek »Nazdar!«

V Škofji Loki, dne 10. kimavca 1908.
Odbor.

Javna zahvala.

Po krasno uspeli slavnosti otvoritve na-
šega Sokolskega doma, si dovoljuje podpi-
sani odbor izreči vsem onim, ki so na ta ali
na oni način pripomogli uresničiti m'el So-
kolskega doma v Zireh, najiskrenejšo zahvalo.
Imenoma se zahvaljuje vsem dobrotnikom za
velikodušne denarne prispevke, posebno pa
vrlim rodoljubnim Slovenkam g. Ani Grudno-
vi, g. Mariji Likarjevi z Jeličnega vrha in g.
Franciški Demšarjevi v Stari vasi za podar-
jeni stavbni prostor, g. Ivanu Kendu v Idriji
za napravo načrto, br. Ivanu Grudnu in br.
Kajetanu vitez pl. Premersteinu z Jeličnega
vrha za deske. Slavnemu »Dramatičnemu
društvu« in godbenemu orkestru »Struni« v
Idriji za prireditve gledališke predstave. Brat-
skemu predststvu Slov. Kos. Zveze in vsem
bratskim društvom za mogočevilno udeležbo.
Vsem vrlim sestram, predvsem g. Marici
Halterjevi, Ivanki Dolenčevi, Ivanki Kržišni-
kovi in Marici Želevi, ki so se z brezprimerno
požrtvovalnostjo trudile za slavnost. Srčna
zahvala pa tudi domačemu občinstvu, ki je
na dan slavnosti pokazalo toliko naklonjenost
naši sokolski stvari ter slavnemu uredništvu
»Slovenskega Naroda« za prijavljenje vesti o
slavnosti. Priporočevaje se slovenski javnosti
v nadaljno naklonjenost ponavljamo svojo
zahvalo in kličemo vsem iskreni: Na zdar!

Za odbor telov. društva Sokol v Zireh
Pavel Šilc, t. č. starosta. Fran Bizjak, t. č. tajnik.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.
Uradni kurzi dan. borze 15. septembra 1908

Naložbeni papiri	Denar	Blago
majska renta . . .	96.40	96.60
avgust. krona renta . . .	99.15	99.35
avgust. krona renta . . .	96.40	96.60
zлата . . .	115.95	116.15
ogrška krona renta . . .	92.80	93
zлата . . .	111.15	111.35
posojilo dej. kred. . .	98	99
posojilo mesta . . .	100.10	101.10
posojilo . . .	99.20	100.20
bos. here. železnice . . .	97.90	98.90
posojilo 1902 . . .	97.95	98.25
čista dej. banja . . .	96.50	97.50

zast. pisma gal. dej. . .	109.76	110.25
hipotečne banke . . .		
pešt. kom. k. o. s . . .	104	105
pr. . .		
zast. pisma innerst. . .	98	99
hranilnice . . .		
zast. pisma ogr. centr. . .	98.25	99.25
dej. hranilnice . . .	99	100
x. pis. ogr. hip. ban. . .	98	99
obl. ogr. lokalnih železnice . . .	99.75	100.75
obl. češke ind. banke . . .	99.90	99
prior. lek. želez. tra. . .	98	99
Poreč . . .	279.25	281.25
prior. dolenskih želez. . .	99.40	100.40
prior. juž. žel. kup. . .		
avstr. pos. za žel. p. d. . .		

brečica od l. 1860/4 . . .	152.40	156.40
od l. 1864 . . .	260.50	264.50
timsko . . .	144.50	148.50
zem. kred. i. omiljen . . .	267	273
II. . .	264	269
ogrške hip. banke . . .	240.50	246.40
srbske à fra. 100 — . . .	103.50	109.50
turške . . .	186.40	187.40
brečica . . .	20.45	22.45
Kreditne . . .	474.75	484.75
promotivne . . .	110	120
Krakovske . . .	107	117
Ljubljanske . . .	60	69
Avstr. rdeč. križa . . .	49	53
Ogr. . .	26.75	28.76
Rudolfove . . .	68.50	72
Sicilburške . . .	109	119
Gunsburške kom. . .	490	500

Debitno.		
južne železnice . . .	118.90	119.90
Državne železnice . . .	693	694
Avstr.-ogrške bančne deln. . .	1752	1762
Avstr. kreditne banke . . .	641.25	642.25
Ogrške . . .	743	744
Živnostenske . . .	237.75	238.50
Premogopok v Mostu (Brt) . . .	723	728
Alpske mont. . .	667.75	668.75
Praške žel. ind. dr. . .	2660	2670
Rima-Murányi . . .	558.50	559.50
Trboveljske prem. družbe . . .	273	276
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	550	554
Časke sladkorne družbe . . .	170.50	172

Valuta.		
kr. cekin . . .	11.38	11.40
30 franki . . .	19.11	19.14
20 marke . . .	23.48	23.52
sovereigne . . .	23.98	24.02
Marka . . .	117.45	117.65
Latvi bankovci . . .	95.17	95.37
Reich . . .	2.51	2.52
Colari . . .	4.80	5

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. septembra 1908.

Termali

Pšenica za oktober . . .	za 50 kg K	11.34
Rž za oktober . . .	za 50 kg K	9.84
Koruza za maj 1909 . . .	za 50 kg K	7.35
Oves za oktober . . .	za 50 kg K	8.01

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 204. Brednji vinski tlak 736.9 mm.

septem.	Cas opaso- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nobe
15.	9. zv.	741.6	13.1	sl. jvzh.	jasno
16.	7. zj.	739.6	8.8	sl. svzh.	del jasno
	2. pop.	740.4	15.7	sr. jzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 13.1,
norm. 14.9. Padavina v 24 urah 0.0 mm

Potrim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem
žalostno vest, da je naš ljubljani oče,
stari oče in tast, gospod

Peter Spreizer

posestnik in gostilničar

v starosti 88 let, danes ob 10. uri
mirno v Gospodu zaspal.
Dragi pokojnik bodi priporočen
blagemu spominu.

Črnomelj, 16. septembra 1908.

3310 **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

3301

Vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so moji nepozabni in
ljubljeni soprogi

Mariji Božič

izkazali poslednjo čast in jo spre-
mili k večnemu počitku, se ginjeno
zahvaljujem. Tudi za mnoge sožalne
izjave srčna hvala.

Žiri, dne 14. septembra 1908.

Leopold Božič
nadučitelj v pok.

Dijaki

se sprejmejo pod primernimi pogoji
na hrano in stanovanje. 2913-10
Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

Dva jako lepa, svetlorjava

psa prepeličarja
sta naprodaj.

Kje, pove iz prijaznosti upravi-
štvo »Slovenskega Naroda«. 3311-1

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno v tej stroki izvežban
uradnik.

Naslov v upravnistvu »Slov.
Naroda«.

Brez preklica ob vsakem vremenu!

Danes, v sredo, 16. t. m.

v hotelu »ILIRIJA«

KONCERT

Ljubljanske društvene godbe

Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

Marija Novak

hotelirka.

SUKNA

In modno 2884 9

blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franco.

Dijaki

se sprejmejo pri učiteljski rodbini
na hrano in stanovanje. 3269-3

Več se izve v Prečnih ulicah
št. 2, II. nadst., v hiši, kjer je
kavarna »Pua«

Lezioni italiane.

Grammatica, conversazione, letteratura. — Principio li 1. ottobre. S'annuncia dal 27 di questo, dalle 11 fino le 4 a Marije Terezije cesta 4, part. 3832-2

Pređa se iz proste roke pod ugodnimi pogoji

posestvo

v Malih Vižmarjih šte. 68 (ob državni cesti). K posestvu spada vila z ograjenim vrtom in dvoriščem, sadni vrt in njiva ter nekaj travnika. Zelo ugodna lega. Pripravno za penzionista.

Poizvedbe v Ljubljani, Dalmatinske ulice št. 5, I. nadstropje na desno. 3264-2

parketska dela

prevzema ter da material

JOSIP PUCH

Ljubljana, Gradaške ul. 20. **Ceno! Solidno!**

V prijaznem trgu Sevnici se proda nova, zidana, enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem ter lepim velikim vrtom, pripravna za gostilno, trgovino, poletno stanovanje, ali kot najemna hiša. Zdaj je prvo nadstropje oddano stalnim najemnikom. Hiša je moderno zidana. Denarja je treba le 4000 K, drugo se lahko prevzame vknjiženo.

Natančnejša pojasnila daje Matija Kozinec v Sevnici. 3258-2

Narodna knjigarna
v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir.

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice šte. 5. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

3664-93

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

„SLAVIJA“

45-107

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rez. fondi: 41,335.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430.97 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Prodajalka

za mešane blago in moške obleke, ki je dovršila trgovski tečaj in je tudi večja v govoru laškega jezika.

se sprejme. 3300-1

Naslov. v uprav. „Slov. Naroda“.

Proda se hiša

št. 203 v sredini Rožne doline pri Ljubljani, pripravna za vsakogar. Hiša ima 4 lepa stanovanja, eno z dvema sobama ter lep ograjen in z drevjem zasajen vrt. 3185-3

Več ravnotam.

Prodajo se

3 majhne hiše

zraven nahajajoča se gostilna, velik vrt ter stavbni prostor. 3290-2

Več se izve v gostilni šte. 22 v Spodnji Šiški

Zaznamek

dijaških stanovanj se dobi

v uprav. „Slov. Naroda“.

Veliko zalogo

gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi;

plošče od K 1.80 naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, Slarj trg 26. 33

Slivovka

tropinovec

1296-46

kranjski brinovec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. ROSNER & Co., Ljubljana
Sp. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

PEROLIN

oblastveno varovana besedna znamka, patent dobljen in prijavljen v skoro vseh kulturnih državah. D. R. G. M.

Najboljši in najcenejši razkuževalec zraka

Sčisti v hipu vsak slabi zrak.

Pritiska dim k tlom in uniči vse bolezenske kali.

V rabi pri najvišji gospodi, v gledališčih, varietetih, hotelih, kavarnah, restavrantih, šolah, javnih uradih, pisarnah in pri tisočih zasebnih ljudi. Reference iz vseh mogočih krogov so v originalu na razpolago. Za vsak razkuževalec se jamči 5 let in zastoni popravlja.

Cene:

Razkuževalec zraka: I.	K 8.-
„ „ Ia.	„ 12.-
„ „ II.	„ 20.-
„ „ III.	„ 35.-
„ „ IV.	„ 50.-

Esenca za razkuževalec Perolin: 100 gramov K 9.- 1/4 litra K 20.- 1/2 litra K 40.-, 1 liter K. 80.-.

Za razkuževanje zadošča 10 gramov na 1 do 2 litra vode.

Prospekti gratis in franko.

Pozor na ime „Perolin“. — Pred ponaredbami se svari.

The Perolin Fabrikation, P. Brick, Dunaj, XX. Petruschgasse 4-6

Telefon šte. 21205.

Aparati in Perolinova esenca so pristni samo, ako so označeni s polno firmo in besedno znamko „PEROLIN“.

Naprodaj povsod, kjer ne, se obrnite naravnost na tvornico.

Učiteljica francoščine
z državnim izpitom, želi poučevati
ta jezik, kakor tudi igranje na
klavir.
Več se izve v upravnistvu „Slo-
venskega Naroda“.
3194-6

Prodajalna
z opravo in stanovanjem
se odda takoj v najem. — Prostor
izvrsten.
Pismene ponudbe na **Fran Cvek**
v Ljubljani-Mesto.
3302-1

Sadjarski in zelenjadni vrtnar
ki ima skušnje in prakso v požlahtnevanju drevov in trt in se lahko izkaže
z dobrimi spričevanji, dobi mesto na **Impolski graščini**. 3252-3
Ponudbe naj se pošiljajo na **graščinsko upravo Impolce, pošta Radna**.

Št. 10 497; 3237-2

Razpis.

Na porodničnem oddelku deželne bolnice je izpraznjena začasna služba
pomožne babice
z letno remuerciacijo 600 K in 20% draginjsko doklado.
Prosilke za to službo naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje
do 30. septembra 1908
pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Otvoritev jesenske in zimske sezone!
Popolnoma sortirana zaloga
za jesensko in zimsko sezono
In največja izbira moške in damske obleke ter
konfekcije za dečke in deklice.
Čudovito nizke cene!
„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Najnovejše bluze svilnate, batistne, čipkaste,
volnate in iz modnega blaga,
damski klobuki najnovejše mode
modernej pasovi, damski in otroški predpasniki,
spodnja krila, ovratniki in kravate.
Daje priporočila svojo bogato zalogo domačega dela tudi po
meri in po najnižjih cenah.
F. Just-Maschke
Ljubljana, Židovske ulice št. 3. 2252 13

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. žel.

5-50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žižard, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Prago.

7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Prago.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Obhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

9-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Že se v našem
mlin
z nekoliko posestvom. 3243-2
Kdo, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Vinske sode
nekaj skoro novih, dobrih in močnih,
približno od 600, 1200 do 3000 litrov,
preda po nizki ceni 2991 7
: **FRAN CASCIO** :
Šelenburške ulice št. 6.

Krasno
BLUZE 84
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovratna krila, perilo
In otročje obleke
priporočila po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bucar
STARI TRG št. 28.

Od visoke c. kr. vlade dovoljen
privatni učni zavod
za prirobojevanje in šivanje
oblek 2359-2
Eme Schlehan
v Ljubljani, Židovske ulice št. 1.
Učenke se sprejemajo vsak dan.
Prodaja krojev po meri.

2716 Glavna zaloga v lekarni 32
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana
kronska ustna voda
EUODIN
Zakonito varovano.
Specijaliteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.
Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Malinčev
SIRUP
Iekarnarja
Piccolija
2271 v Ljubljani 12
c. in kr. dvornega dobavitelja,
papeževnega dvornega dobavitelja
je izboren prirodni izdelek. Poštni
zaboječ s 3 kg sirupa se pošlje
poštne prosto proti povzetju za
5 K, v sodčih po 10, 20, 40 in
100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K
za kg. Sterilizirane steklenice z okoli
1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani
po 1 K 50 h. V zabojih po 25 stekl.
z zavojino vred v Ljubljani po 1 K
35 h. Naročila po povzetju.

Solidna postrežba! Nizke cene!
Pozor!
Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi
na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem,
obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje
priporočila domača tvrdka
2800-11
Josip Škerlj
spediter, Kongresni trg št. 16.
Solidna postrežba! Nizke cene!
Telefon št. 262.

Hidravliške stiskalnice
Zlata svetinja
Sgedin 1899
Zlata svetinja
Budapešta 1899
Zlata svetinja
Požun 1902
za vinski in sadni mošt za velik obrat
z eno ali dvema prevoznima košarama.
Stiskalnice za vino, sadno v no in sadni sok
za gonitvijo na roko, s pritiskom Herkules,
lesena ali železna gonitev.
Miini za sadje
in grozdje,
robkalni stroji
in sušilni apa-
rati za sadje.
Za hidrav-
liške
stiskalnice
Izdelujejo in razpošiljajo kot špecialiteto najnovejše konstrukcije
Ph. Mayfarth & Co.
Dunaj II/1 2023-10
Špecialna tovarna strojev za uporabo sadja.
Katalogi s podobami zastoj in poštine prosto. — Vprašanja prosim pravočasno.

Jesen in zima 1908.

Ljubljana, Mestni trg 5
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič.

Moška konfekcija:
Čez 2500 oblek od . . . K 8— naprej
» 1500 površnikov in
zimskih sukenj . . . » 12— »
» 2000 plaščkov . . . » 7— »
» 300 kožušnih sacco
s krznastim ovratn. » 16— »
» 2000 suknemih hlač . . . » 3-90 »

Deška konfekcija:
Čez 1800 oblek . . . K 3-90 naprej
» 500 plaščkov s ka-
puco . . . » 3 90 »
» 250 površnikov in
zimskih sukenj . . . » 8— »

Damska konfekcija:
Jesen. in zimske obleke od K 10— nap.
Jesenske in zimske jopice » 4— »
Jesenska in zimska krila » 3-90 »
Jesenski in zimski ran-
glani . . . » 6— »
Jesens. in zimski paletoti » 8— »
Dežni plaščki s kapuco » 7— »
Suknene in delainove
bluze . . . » 3-90 »

Dekliška konfekcija:
Velika izbira oblek, paletotov, dežnih
plaščkov in zimskih sukenj.

V zalogi čez 1000 velour-klobukov po K 5 80 in čez 5000 klobukov
in kap od K 1— naprej. 3240-2

Narodna knjigarna
Ljubljana, Jurčičev trg 3
Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Generalni agent

ki ima v slovenskih in nemških krogih znanje in ki dobro obvlada oba jezika, se išče za veliko in uveljavljeno in otroško zavarovalnico, kjer je zaradi ugodnih, novih uveljavitev in nizkih premij lahko delati. Kavcije je treba 3000 K. Ugodna prilika za spretno inšpektorje, ki si lahko ustanove dosmrtno službo. — Takisto se sprejmeta 2 dobro uveljavljena inšpektorja. — Natančne prošnje z navedbo dosedanjih uspehov, o čemer se zagotavlja najstrožja tajnost. — Ponudbe pod: „W. D. 1324“ na naslov Rudolf Mosse, Dunaj, I., Seilerstätte 2. 3287-2

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije cesti števil. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne opreme. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825-10

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani.

Za jesensko sezono!

Krasne okleke, površniki in razna oblačila za gospode in dečke v velikanski izbiri.

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.

Velika zaloga tu in inozemskega blaga za naročila po meri.

∴ Stalne, izredno nizke cene! ∴

Konfekcija A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg števil. 3. 858-59

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine

v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča

L. Schwentner

Prešernove ulice števil. 3 v Ljubljani.

3161-6

Dva čevljarska pomočnika

dobro izurjena sprejme takoj Maks Henigman, čevljarski mojster v Teplicah pri Novem mestu na Dolnjem. 3309-1

Ob pričetku šol

3236-4

priporoča svojo

velikansko zalogo oblek

za dečke in deklice v vseh velikostih,

po najnižjih cenah.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice števil. 9.

Prva goriška vinska klet

Ljubljana, Stari trg števil. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odjemalcev nabavili smo osebno še različna vina samo prve vrste, za kojih pristnost se popolnoma jamči, ter zagotavljamo vedno točno in vestno postrežbo.

880 39 Cene vin:

Isabela črna	1/2 litra	K 0 28
Furlansko črno	"	" 0 32
Teran istrski črn	"	" 0 36
Refoško istrski črn	"	" 0 40
Modra frankinja	"	" 0 44
Cviček najljubšeji	"	" 0 44
Burgundec	"	" 0 60
Teran kraški	"	" 0 60
Vipavsko belo	"	" 0 32
Istrsko belo	"	" 0 32
Goriško rumeno	"	" 0 36
Rebula prve vrste	"	" 0 40
Rizling goriški	"	" 0 60
Muskatelec	"	" 0 60
Pellinkovec (Wermouth)	"	" 0 80

Samo najljubše posušene kokosove orehe

predelujejo tvornice Ceres in delajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres jedilno mast

za pečenje, praženje in kuhanje. Zahtevajte Ceres jedilno mast z velikonočnimi podobami na ovitku.

Najstarejša in največja štajerska trgovina z vinom išče spretnega zastopnika

za Kranjsko in Spodnje Štajersko.

Ponudbe pod „K. N. 200“ na upravištvu „Slov. Naroda“. 3223-2

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljske, licej, dekliško šolo, za obrtne in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Naznanjam slavnemu ljubljanskemu in zunanjemu občinstvu, da prevzamem z

10. septembrom

restavracijo G. Aurovih dedičev

v Wolfvih ulicah v Ljubljani.

Dolgoletna gostilniška praksa — bil sem med drugim tudi 10 let poslovođa restavracije hotela pri Maliču — je porok za to, da bom vodil restavracijo v vsakem oziru najbolje in v popolno zadovoljstvo p. n. občinstva.

Tožil bom priznati izborni Aurovo pivo in samo pristna različna vina, ki sem jih sam osebno nakupil.

Prevzamem tudi abonement na kosilo in večerjo ter bom tudi sicer vsekdar imel na razpolago okusna topla in mrzla jedila — vse po nizkih cenah.

Za obilni obisk se priporoča

Matija Pikel

restavrater.

3195-3

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, na Kongresnem trgu števil. 2.

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na o. kr. I. in II. državni gimnaziji, na o. kr. državni gimnaziji z nemškim poučnim jezikom, na o. kr. višji realki ter na o. kr. moškem in ženskem učiteljskem, na mestnem dekliškem liceju in višji dekliški šoli tukaj, na zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah in po najnižjih cenah.

Zaznamki navedenih knjig se dobivajo zastonj.

3213-4

Ponudimo vsako poljubno množino:

zidarske strojne opeke, zarezano strešnike (sistem Marzola)

(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varne proti nevihti.)

Portland-cement najboljše vrste, peči, štedilnike in drugistavb. material.

190833

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.